

**L'HOMOSEXUALITAT AL CINEMA
ABANS I ARA**

Autora: Carla Martínez Enrique

Tutor del treball: Pere Tresserras Bussot

Curs: 2022-2023

Classe: 2n de Batxillerat B

Centre: Sant Antoni de Pàdua (Salesians Mataró)

Data de lliurament: 19 de desembre de 2022

Resumen:

El presente trabajo se propone analizar y comparar el enfoque cinematográfico de la homosexualidad a lo largo de los siglos XX y XXI, teniendo en cuenta distintos aspectos que lo influyen. El estudio pretende conocer si se ha producido una evolución en cuanto al tratamiento que se ha llevado a cabo en el cine. En el trabajo se expone el análisis de varias películas en orden cronológico y la consiguiente comparación entre los aspectos. Se evidencia que el cine ha visto evolucionar su manera de reflejar la historia homosexual gracias a factores que se han dado a lo largo del tiempo, como el contexto social, histórico, el avance tecnológico y la aceptación, por parte de la población, de la orientación sexual. Se concluye, por lo tanto, que el trato de la homosexualidad en el mundo cinematográfico ha experimentado una mejora en su representación y normalización debido a la evolución de la sociedad y a la adopción de los cambios que ha conllevado el paso del tiempo.

Abstract:

This project aims to analyse and compare the cinematographic approach of homosexuality during the 20th and 21st centuries, keeping in mind different aspects that have influenced it. The study intends to find out if there has been an evolution in terms of the treatment that has been carried out in the cinema. In the investigation, the analysis of several films is exposed in chronological order and the respective comparison between them. It is shown throughout the research that the cinema has seen its own evolution in trying to reflect the homosexual story thanks to some factors that have taken place over the years such as social and historical context, technological progress, and the acceptance, from the population, of every sexual orientation. It is concluded, therefore, that the homosexual treatment carried out in the cinematographic world has experienced an improvement in its representation due to social evolution and the influence of the pass of time.

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	7
1. CONTEXT	9
1.1. HOMOSEXUALITAT EN LA SOCIETAT I LA HISTÒRIA	9
1.2. HISTÒRIA DE L'HOMOSEXUALITAT EN EL CINEMA DEL SEGLE XX I XXI	11
2. CONCEPTES	14
2.1. LA SORTIDA DE L'ARMARI I LA MALALTIA "HOMOSEXUAL"	14
2.2. HOMOFÒBIA I REBUIG CAP AL COL·LECTIU LGTBI	14
2.3. EL PRIDE I EL RAINBOW-WASHING A LES EMPRESES	15
2.4. PROTECCIÓ I CRIMINALITZACIÓ ARREU DEL MÓN.....	16
2.5. TERÀPIES DE CONVERSIÓ.....	18
3. HOMOSEXUALITAT A L'ESPORT PROFESSIONAL	20
4. L'HOMOSEXUALITAT EN EL CINEMA	21
4.1. HOMOSEXUALITAT ENTRE ARTISTES AL CINEMA I ELS MATRIMONIS ARREGLATS	21
4.2. EL PERSONATGE HOMOSEXUAL ESTEREOTIPAT	23
4.3. POLÈMIQUES AL CINEMA PROVOCADAS PER L'HOMOSEXUALITAT	25
5. ANÀLISI I COMPARACIÓ DE CINC PEL·LÍCULES ESTRANGERES	26
5.1 A DIFERÈNCIA DELS ALTRES, RICHARD OSWALD (1919)	26
5.1.1 Els personatges.....	27
5.1.2 El tracte de l'homosexualitat a la pel·lícula	28
5.1.3 Escenes i filmació.....	30
5.1.4 El diàleg.....	31
5.1.5 Desenllaç.....	31
5.2. LA CALÚMNIÀ, WILLIAM WYLER (1962)	32
5.2.1 Els personatges.....	33
5.2.2 El tracte de l'homosexualitat a la pel·lícula	33
5.2.3 Escenes i filmació.....	35
5.2.4 El diàleg.....	35
5.2.5 Desenllaç.....	36
5.3. BROKEBACK MOUNTAIN, ANG LEE (2005)	37
5.3.1 Els personatges.....	37
5.3.2 El tracte de l'homosexualitat a la pel·lícula	39
5.3.3 Escenes i filmació.....	41
5.3.4 El diàleg.....	42
5.3.5 Desenllaç.....	42
5.4. CAROL, TODD HAYNES (2015)	44
5.4.1 Els personatges.....	44
.....	46

5.4.2 El tracte de l'homosexualitat a la pel·lícula	46
5.4.3 Escenes i filmació.....	48
5.4.4 El diàleg.....	49
5.4.5 Desenllaç.....	50
5.5. CALL ME BY YOUR NAME, LUCA GUADAGNINO (2017).....	51
5.5.1 Els personatges.....	52
5.5.2 El tracte de l'homosexualitat a la pel·lícula	53
5.5.3 Escenes i filmació.....	55
5.5.4 El diàleg.....	58
.....	58
5.5.5 Desenllaç.....	59
.....	60
5.5.6 Banda sonora	60
6. COMPARACIÓ DE LES PEL·LÍCULES ANALITZADES	60
6.1. ELS PERSONATGES	60
6.2 EL TRACTE DE L'HOMOSEXUALITAT	63
6.3 ESCENES I FILMACIÓ.....	66
6.4 EL DIÀLEG	66
6.5 EL DESENLLAÇ	67
7. CONCLUSIONS	69
8. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES.....	71
8.1. PEL·LÍCULES.....	75

INTRODUCCIÓ

Aquest treball de recerca s'endinsa en una de les arts més importants en la societat moderna, el cinema. Sempre ha estat una cosa que m'ha cridat molt l'atenció, però mai he tingut l'oportunitat de conèixer més a fons, és per això que des de feia temps tenia la intenció de poder centrar el meu treball de recerca del batxillerat en alguna branca del cinema i aprendre'n més.

El cinema és un món tan ampli i extens que en un treball de recerca seria impossible poder-lo tractar en la seva totalitat, fent esment a cadascuna de les coses que el componen i què l'influeix. Per això, com que la meva intenció era poder aventurar-m'hi i conèixer-lo més, ja que era un tema que no coneixia gaire, juntament amb el meu tutor, vam decidir profunditzar en una tipologia de pel·lícula, gènere o tema a tractar específic. D'aquesta manera, entre diferents propostes que vam trobar, vaig decidir-me per tractar i fer recerca sobre la manera en com s'ha tractat l'homosexualitat en el cinema al llarg dels anys i quina ha estat la seva representació.

Vaig voler escollir l'homosexualitat perquè crec que avui dia segueix sent tabú entre moltes persones a la nostra societat; és un concepte del qual tots en som una mica ignorants perquè no coneixem realment què és i el que comporta per les persones i per la comunitat en què vivim. Així, vaig ajuntar dos temes que em generaven molta curiositat i interès per poder aprendre més sobre ells.

Principalment, l'objectiu d'aquest treball era poder demostrar si el tracte que s'havia fet sobre l'homosexualitat en la seva representació al cinema havia experimentat algun tipus d'evolució i canvi des dels inicis del cinema, sobretot del segle XX, fins a l'actualitat, posant l'èmfasi en la manera en que les històries podien ser influenciades pel context social i històric en que havien estat gravades.

A partir d'aquest interrogant inicial que volia poder demostrar o no, primer havia de conèixer el tema i posar-me en context. D'aquesta manera l'inici del treball és una explicació sobre el context de l'homosexualitat al llarg del segle XX i sobre els factors i conceptes importants que hi influeixen o directament són necessaris per poder treballar.

Arran d'aquesta recerca i procés d'aprenentatge previs, vaig escollir 5 pel·lícules que analitzaria per poder després comparar i contrastar-les entre elles. D'aquesta manera podria veure diferents films ambientats o fets en diferents èpoques que permetrien comprovar si s'ha experimentat algun tipus d'evolució des d'inicis del segle XX amb el

cinema mut i en blanc i negre, i el cinema més actual de finals del segle XX i inicis del XXI.

S'han tingut en compte aspectes que van des dels personatges, la seva personalitat i manera de vestir, fins al desenllaç de cada pel·lícula passant entremig per la filmació, el diàleg o el tracte que s'interpreta de l'homosexualitat. Això, ha estat la base que ha permès després poder realitzar la comparació, ja que cada element podia significar coses diferents a cada film, demostrant què era el que influïa o com s'havia de representar la història en aquell moment concret segons la situació que es vivia i ideologia que es transmetia a la població.

Finalment, un cop es va dur a terme tot això, es van poder establir diverses conclusions generals que han explicat de manera resumida els resultats que s'han extret en comparar, explicar i detallar totes cinc pel·lícules entre elles.

Abans de començar, vull dir que després d'un període d'aprenentatge, adquirint coneixements de manera molt satisfactòria i executant el meu petit projecte, només desitjo que pugueu gaudir d'aquesta recerca tant com jo ho he fet, espero que us pugui servir, en llegir-lo, per aprendre alguna cosa nova.

1. Context

1.1. Homosexualitat en la societat i la història

L'homosexualitat és definida per l'Institut d'Estudis Catalans com la condició d'una persona que sent atracció envers individus del mateix sexe. És una paraula que prové del grec *homos*, significat "el mateix".

Al llarg de tota la humanitat ha estat una de les grans discussions entre grups socials. Encara que per molts costis de creure, des de la prehistòria hi havia aquesta tendència de sentir-se atret per algú del teu mateix sexe, tot i que milions de persones diguin el contrari. Això sí, sobretot es donava entre homes, sobre les dones no hi ha hagut tanta informació com per poder confirmar aquesta alta tendència, però també era comuna.

Com ja s'ha esmentat, l'homosexualitat ha estat present pràcticament des de l'inici de la humanitat, tot i que les creences i opinions al respecte han anat variant depenent del model cultural i social de cada època i lloc determinat.

De la prehistòria, no hi ha grans fonts d'informació, però hi ha molts indicis que mostren que estava ben vist mantenir aquesta relació amb algú del mateix sexe, ja que a nivell antropològic, no podien veure les relacions de cap altra manera que no fos amb el seu igual. Això se sap perquè s'han trobat restes de pintures, materials i símbols que mostren els inicis de l'homoerotisme, inclosos cossos de persones sepultades, ja que la manera en la qual les sepultaven indicava trets sobre la persona. És, per tant, comprensible que moltes vegades enterressin homes o dones junts per deixar indicat que mantenien alguna relació.

Aquesta acceptació de l'homosexualitat es mantindrà al llarg dels anys, ja que a l'antiga Grècia i amb els romans, seguirà totalment normalitzada. Amb els grecs, una relació entre alumne i professor era d'allò més ordinari, però aquesta tolerància només anava encaminada cap a relacions entre homes, ja que de les dones no s'ha trobat res que indiqués el contrari. Els romans van ser els introductors de la prostitució masculina i també van crear les primeres unions entre homes semblants al matrimoni. Per tant, l'homosexualitat i bisexualitat estaven completament normalitzades, el que no toleraven era que un romà acceptés el rol de ser la part passiva de la relació. Un exemple d'un possible bisexual romà va ser Juli Cèsar, qui se suposa que va mantenir relacions tant amb dones com amb homes segons molts rumors i indicis, mostrant-se sempre molt còmode i en contacte amb la seva part femenina, convertint-se en un dels possibles personatges bisexuals més cèlebres de la història, això sí, tot aquell que el considerava

enemic utilitzava la seva orientació com a arma per atacar-lo d'alguna manera. Però s'ha de tenir present que el més probable és que durant l'època romana els conceptes d'homosexualitat i d'heterosexualitat no es coneguessin de la mateixa manera que ho fem ara i que possiblement no s'identificaven amb una d'aquestes etiquetes avui dia. Durant els segles i anys finals del domini de l'Imperi romà sí que es comença a prohibir i vetar les pràctiques homosexuals.

En canvi, durant l'edat mitjana hi haurà un canvi dràstic respecte aquesta opinió i tolerància. En els primers segles, encara seguirà ben acceptada i fins i tot, van néixer els pactes d'agermanament on les persones podien unir les seves vides i béns, tot i que també hi havia qui la prohibia de manera dràstica. Però serà a partir sobretot del segle XI quan les coses passin de blanc a negre. Degut a la reforma eclesiàstica i la seva influència, la societat donarà l'esquena a tot homosexual que es conegui i es posarà en la seva contra. A partir d'aquí, es donaran els famosos càstigs contra aquelles persones que "practiquin l'homosexualitat". La manera més fàcil per acabar amb aquestes relacions era acusant i condemnant a les persones de tots els mals de la societat per tal de tenir alguna excusa i seguir reprimint aquest col·lectiu. Aquí és on es començarà a dir que ser homosexual era igual a ser la deshonra de la família.

Durant l'edat moderna, aquesta repressió es donarà en major mesura contra l'homosexualitat femenina. A més, en aquesta època el càstig ja no era només pels actes sexuals entre persones del mateix sexe, sinó que amb el mínim índex de carícia, petó o mostra d'afecte, ja es castigava.

Finalment, arribem als anys moderns i ens centrem en els últims segles. Al segle XIX, l'homosexualitat era considerada una cosa horrorosa, visió que influïen les religions. Però ja no només trobarem l'oposició de l'església, sinó que se sumaran amb molta força els discursos de metges i psicòlegs valorant l'homosexualitat com una malaltia mental que s'havia de curar. Entre finals d'aquest segle i principis del següent, es comencen a aplicar lleis molt dures contra l'homosexualitat, a més, amb l'ascens dels totalitarismes a Europa, la situació serà encara més cruel. Els homosexuals seran qui pateixin més, seran assassinats, perseguits i empresonats; un exemple serà l'Alemanya nazi que igual que als jueus, obligarà les persones homosexuals a portar un símbol identificatiu, un triangle rosa cap per avall.

L'any 1924 es documenta la fundació de la primera organització que defensarà els drets de les persones homosexuals. A partir dels anys 60 començaran les millores i progressos pels drets LGTB. I encara que a partir dels anys 80 va haver-hi gran nombre d'avenços i nous drets, a molts països continua vigent el càstig o la consideració de ser

una malaltia que les persones pateixen. En concret, hi ha uns 35 països que la castiguen amb presó o pena de mort. També hi ha un gran nombre de països en els quals no hi ha criminalització, però no ofereixen cap dret a una unió civil o el matrimoni. Però, cal dir que uns 156 països compten amb alguna llei o protecció contra la discriminació envers el col·lectiu.

1.2.Història de l'homosexualitat en el cinema del segle XX i XXI

Al cinema, durant els primers anys, l'estereotip gai era el del típic de noi efeminat i sensible que feia riure a tothom i rebia tots els insults possibles; per l'altra banda l'estereotip de les lesbianes era vestir-se d'home amb roba ampla, quasi tres talles més grans i un comportament d'allò més allunyat al que se suposava que una dona havia de tenir.

Hollywood durant el segle XX es va convertir en el model a seguir, i és que els seus actors eren els rols perfectes que tothom havia d'aconseguir assemblar-s'hi, però, òbviament ningú podia dir que era homosexual o que pertanyia al col·lectiu, ja que una de les coses que feia el cinema nord-americà era mofar-se i tractar el tema de la manera més violenta i immoral possible. Per tant, es va començar a utilitzar un sistema que qualificava les pel·lícules com a aptes o no aptes segons el contingut que mostraven, així, no es podia mostrar cap indicatiu de relacions sexuals, d'homosexualitat o cossos nus, però si podien haver-hi escenes de màxima violència.

Es va posar com a norma el *happy ending*, on tots els projectes audiovisuals havien de tenir un final feliç i havia d'estar emmarcat dins d'allò que la societat acceptava com a correcte, per tant, solien ser parelles heterosexuales de família tradicional que acabaven juntes i, en canvi, aquelles persones que se sortien de la norma eren les que morien o acabaven amb un final tràgic. El sistema ràpidament es va convertir en normes a seguir pas a pas sense trencar cap d'elles. El famós *Codi Hays*, va ser el codi de producció cinematogràfic estatunidenc implantat el 1934 i que va perdurar fins al 1967, el qual tenia el suport de l'església i dels partits més conservadors.

Durant aquests anys va haver-hi moltíssima gent que va intentar trencar o desafiar el codi, però d'alguna manera aquest sempre seguia present. Després de la Segona Guerra Mundial, va sorgir el terme de família tradicional, ja que la masculinitat i el rol fort d'home es va veure amenaçat degut a la gran participació femenina a les tasques masculines durant la guerra. Per la qual cosa, l'homosexualitat va quedar totalment reprimida i és que qualsevol home que mostrés el més mínim sentiment o emoció era considerat homosexual.

Un cop finalitza el codi i a poc a poc els països deixen de veure l'homosexualitat com un motiu de repressió i acusació, es farà algun avenç en les produccions audiovisuals respecte al tracte de l'homosexualitat a la gran pantalla, s'inclouran personatges i diàlegs on es tracti aquest tema, però es farà de manera que quedin com a persones excloses de la societat. Hollywood encara als anys noranta no tractava l'homosexualitat ni la mostrava, per tant, l'homosexualitat seguia totalment tancada a l'armari i no hi havia cap tracte adient cap aquest col·lectiu.

Tot i que van començar a introduir l'homosexualitat en els films, les històries que es mostraran no seran realistes, la població homosexual no es veurà reflectida i acabaran creient que aquella és la seva imatge i que es comporten d'aquesta manera. El que feien era mostrar com creien que eren aquestes persones perquè no hi havia cap font d'informació clara que els ajudés, provocat per la gran repressió i prohibició que s'havia produït en els anys i segles anteriors.

El cinema utilitzarà símbols per transmetre coses de manera implícita i sense que l'espectador se n'adoni, per tant, l'homosexualitat serà tractada a través de símbols representatius, la vestimenta, l'estereotip i el comportament o manera de ser, construïts a partir de prejudicis negatius. Això era utilitzat per tal de no mostrar-ho de manera directa però que l'espectador pogués captar què era el que s'estava mostrant. La manera més útil i senzilla d'utilitzar un personatge homosexual era fent-lo assassí, depressiu o suïcida perquè d'aquesta manera justificava que allò no era el correcte i que qualsevol que fos així acabaria d'aquesta manera amb la seva vida.

El personatge homosexual va ser molt utilitzat en la producció còmica pels grans directors de Hollywood i és que consideraven aquest personatge com el *comic relief*, és a dir, aquell moment o personatge que ajuda a destensar l'argument de la trama o a donar-li un aire fresc per restar-li tensió a aquella escena.

Cal dir que la gran majoria de l'evolució del tracte la va rebre l'homosexualitat masculina, però la femenina va quedar molt més encasellada i reprimida. I és que el paper de dona homosexual rebia doble repressió i prejudici, un per ser simplement dona, doncs es trobava limitada a una sèrie d'accions i a un tipus de desenvolupament només característic dels personatges femenins, i per ser homosexual. A més, sovint es tractava l'homosexualitat femenina com una fantasia sexual de l'home, per tant, una manera de satisfer els seus desitjos. I moltes vegades, la manera de tenir un personatge lèsbic era fent que fos una vampiressa, ja que aquest rol ja era suficientment marginat, obrint la porta a què es pogués justificar la seva orientació sexual. A més, el gènere de terror no

estava tan controlat pels codis i normes cinematogràfiques, d'aquesta manera, podien utilitzar aquest joc d'estereotips i personatges.

Un exemple de com s'abordava durant el segle XX la transmissió de coneixements sobre la sexualitat, era mitjançant el gènere cinematogràfic sorgit a Alemanya, l'*Aufklärungsfilm*, un gènere utilitzat en aquest país que promovia tota mena de pel·lícules que tenien com a objectiu educar a la població sobre la sexualitat i tot allò que no sabien. Estava promogut pel govern a causa de la preocupació d'aquest davant l'augment de contagis de malalties venèries entre la seva població durant la 1a Guerra Mundial, sobretot els militars. D'aquesta manera, aprofitant aquest gènere, diversos doctors, sexòlegs i fins i tot, directors mateixos, van aprofitar per realitzar pel·lícules que tractaven l'homosexualitat d'alguna manera, i mostraven als espectadors quina era la realitat d'aquests, ja que al ser pel·lícules educatives podien justificar aquesta aparició i tractament del col·lectiu homosexual, reproduint-les a les seves conferències i xerrades.

Avui dia, a ple segle XXI, a Hollywood segueixen havent-hi talls i modificacions de pel·lícules i sèries que mostren de manera explícita l'homosexualitat, però també hi ha nombroses produccions a diferents països que lluiten per mostrar que els estereotips no són reals i que la gran majoria de vegades ser d'una manera no et fa actuar de la manera escrita i ordenada, un exemple és el gran musical britànic *Billy Eliot*, que lluita per mostrar que la dansa i l'homosexualitat no són coses que han d'anar sempre lligades de la mà.

També hi ha produccions que el que fan és tractar l'homosexualitat sense ser explícits, sinó que a través dels personatges poden donar a entendre que pertanyen al col·lectiu sense mostrar cap tipus de relació directa d'aquests amb un altre personatge del seu mateix sexe. Un exemple podria ser la relació propera i molt íntima que es tracta a *Dead poet's society* entre els dos personatges protagonistes, el Neil Perry i en Todd Anderson, ja que no hi ha cap moment on s'indiqui de manera explícita que podrien agradar-se l'un a l'altre, però sí que el tracte que es dona als personatges i a la seva relació podria indicar-ho.

Avui dia, hi ha nombroses produccions, siguin pel·lícules o sèries, que s'estan convertint en referents per al col·lectiu homosexual, ja que han aconseguit tractar el tema de manera realista, tot i que potser idealitzen la situació, però que serveixen com a exemple per a les generacions futures perquè puguin veure que no tot són els estereotips i que hi ha hagut una evolució. Alguns exemples molt recents serien sèries i pel·lícules estrangeres com ara *Heartstopper*, basada en una saga de còmics i que ha estat una adaptació molt aclamada pel públic homosexual o *Young royals*, una sèrie sueca que

tracta l'homosexualitat i l'enamorament entre persones de classes socials totalment oposades; hi ha un gran nombre de grans projectes que han estat clau per una generació que no les tenia totes per poder obtenir aquesta informació i apropament a la realitat.

2. Conceptes

2.1. La sortida de l'armari i la malaltia "homosexual"

És un concepte que prové de les llengües angleses, però que s'ha estès per tota la resta del món. Aquest fa referència al moment exacte quan una persona vol compartir i donar a conèixer públicament quina és la seva orientació sexual, la qual no és l'heterosexual, per tant, no és normativa. La persona entén que ha de deixar saber a les seves persones properes què és el que l'atrau perquè no és l'ordinari. Aquesta acció de reconèixer la seva orientació públicament moltes vegades és molt difícil de dur a terme, ja que moltes persones creuen i pensen que seran discriminats, que ningú els acceptarà o que les persones properes a elles s'allunyan per a aquest motiu. I és que a mesura que l'homosexualitat segueixi estant condemnada i rebutjada socialment, provocarà que aquelles persones que s'identifiquin amb aquesta tinguin la reacció lògica d'ocultar la seva sexualitat i mantenir-la en privat. Sortir de l'armari seria la punta de l'iceberg d'una situació tempestosa i difícil per la qual ha de passar sovint l'adolescent, jove o adult per acceptar-se a si mateix i després mostrar-ho als altres.

El col·lectiu homosexual, com a forma de discriminació des de fa molts anys, ha estat associat directament amb diverses malalties sexuals les quals provocaven que aquestes persones acabessin encara més marginades, ja que ningú volia apropar-se a elles. Una d'aquestes malalties és el *VIH* o també coneguda com a *SIDA*, i és que aquesta malaltia va aparèixer de cop de manera virulenta, sobretot entre grups d'homes homosexuals, però com no se sabia res sobre ella, va provocar que s'identifiqués la malaltia amb l'homosexualitat i que el col·lectiu homosexual resultés marginat i discriminat. Però el que és impactant és que tot i que no sabien com es contagiava, ho van utilitzar com una manera de poder justificar el perquè l'homosexualitat no havia d'existir i el perquè la gent no s'hi podia apropar a aquest col·lectiu de persones.

2.2 Homofòbia i rebuig cap al col·lectiu LGTBI

L'homofòbia definida pel diccionari català com l'aversion cap a l'homosexualitat, és un terme que va sorgir als anys setanta utilitzat per definir la por i odi irracional cap a les persones homosexuals. La gran majoria de casos d'homofòbia es donen a les escoles,

als habitatges o a la feina, i sobretot entre adolescents i joves. Actualment, el lloc més fàcil on trobar actes discriminatoris són les xarxes socials, ja que la persona que ho fa està amagada darrere una pantalla i creu tenir el poder de fer el que vulgui, però cada vegada hi ha més casos de persones que pateixen aquest odi al carrer o transport públic, i fins i tot, pateixen violència i assetjament per part de persones que creuen que l'homosexualitat és el pitjor que pot passar.

Moltes vegades aquest odi acaba provocant que la víctima acabi creient el que li diuen i això afecti la seva vida, sigui de manera psicològica o física i provoqui alteracions en la seva manera de veure's a si mateixa. En el pitjor dels casos, arriben al suïcidi provocat per l'acumulació de comentaris i tractes negatius que reben, fent que la víctima no trobi el sentit de seguir viva.

Només a Espanya durant els primers 5 mesos del 2022, les agressions físiques discriminatòries cap aquest col·lectiu han augmentat un 70% i els actes discriminatoris un 50% respecte a l'any anterior, 2021. A Catalunya entre el gener i l'abril d'aquest mateix any hi ha hagut 17 víctimes d'agressions físiques per la seva orientació sexual o identitat de gènere.

Com a actes discriminatoris trobem agressions verbals, assetjament i mals tractes, amenaces i discursos d'odi, siguin a través de xarxes socials o cara a cara. A més, aquesta visió d'odi ha estat "normalitzada" al nostre país per culpa dels discursos promoguts per l'extrema dreta, afavorint que tot aquell qui tingués una visió negativa cap aquest col·lectiu es veiés amb més força per actuar en contra d'aquests.

2.3 El *Pride* i el *Rainbow-washing* a les empreses

En relació amb el suport que el col·lectiu rep, el dia mundial de l'orgull LGTBI és el 28 de juny, més reconegut com *el pride*, com se l'anomena en anglès; és la data principal destinada a, a més de celebrar la diversitat, a poder donar encara més visibilitat a la lluita d'aquestes persones pels seus drets i demostrar l'odi que reben per part d'altres éssers humans amb els quals han de conviure diàriament.

Per això, pel gran enrenou i interès que aquesta important data genera, moltes empreses mostren el seu suport cap aquest col·lectiu discriminat i més vulnerable. Però hi ha empreses i institucions que només mostren el seu suport i ofereixen ajuda al col·lectiu durant aquest temps concret i no durant tot l'any, demostrant-se que ho fan en part per una bona causa però també per poder obtenir més clients o una millor imatge pública. I és que, moltes marques durant aquest mes de juny canvien les seves

campanyes publicitàries i imatge amb els colors de l'arc de Sant Martí donant suport al col·lectiu LGTBI, obrint un debat sobre si de veritat ho fan per ajudar o volen comercialitzar el seu producte aprofitant-se de la situació. Tot i que és considerat un pas endavant donant visibilitat a la diversitat sexual, ha estat bastant criticada aquesta acció, ja que sembla que s'aprofitin de la situació en què moltes persones es troben i la lluita constant que tenen cada dia per millorar la seva vida, a causa que en altres casos han comunicat no produir productes per a persones homosexuals o no mostraven cap suport cap al col·lectiu ja esmentat. Aquesta pràctica és anomenada *rainbow capitalism* o *rainbow-washing* fent referència a les tècniques de màrqueting i publicitat que fan servir polítics, marques i empreses o organitzacions i institucions per tal de fer un rentat de cara a la seva imatge pública mostrant empatia cap aquest col·lectiu, tot i ser, per la majoria, només una màscara més que es posen davant aquesta societat tan ingènua en què tots hi vivim.

2.4 Protecció i criminalització arreu del món

Arreu del món hi ha 72 països que criminalitzen les relacions entre persones del mateix sexe, i en 8 d'ells el simple fet de ser homosexual els pot costar la vida. Aquesta criminalització es dona, sobretot, als països de l'Europa de l'Est, a la gran majoria dels països asiàtics, a l'Àfrica, traient Sud-àfrica, Cap Verd i les illes Seychelles, també a Amèrica del sud i el centre d'Amèrica. Aquestes persones no només tenen nul·la protecció sinó que també són resultat d'un rebuig social massiu pel simple fet de sentir-se atrets per un sexe que no és considerat l'adient. Això sí, a gran part dels països del món no hi ha cap dret humà concret que protegeixi la vida, llibertat i integració de les persones del col·lectiu LGTBI com a tal, però sí que s'han implantat lleis que garanteixen o intenten protegir aquestes persones que no les tenen totes per poder viure lliurement i tranquil·lament.

Només 22 dels quasi 200 països del món han estat capaços de permetre la unió matrimonial entre persones del mateix sexe i uns altres 28 països permeten una unió similar al matrimoni però sense denominar-la així, mostrant-se una vegada més reticents amb les relacions entre persones del mateix sexe. Resumint, només uns 50 països, poc més d'un terç del total, accepten que aquestes persones puguin unir les seves vides tal com ho fan els altres. 26 països compten amb lleis d'adopció i fins i tot, alguns països com Finlàndia o Àustria han incorporat aquest dret a la seva legislació. I uns 27 països permeten aquesta adopció si el fill és d'un dels dos de la parella.

Segons ILGA (Associació Internacional de Lesbianes, Gais, Bisexuals, Transsexuals i intersexuals) es comptabilitzen uns 22 països on hi ha alguna llei que impedeix

l'expressió de l'existència de relacions entre persones del mateix sexe. I uns 25, posen dificultats o prohibeixen que hi hagi alguna organització que vetlli i defensi els drets d'aquestes persones.

Els 8 països que castiguen amb la pena de mort l'homosexualitat són: l'Iran, l'Aràbia Saudita, el Iemen i el Sudan que l'apliquen a tot el país; Nigèria i Somàlia a algunes zones i províncies; i l'organització de terroristes dels Estats Islàmics castiguen amb la mort al nord de Síria; també es pot condemnar a morir a aquelles persones homosexuals als Emirats Àrabs, Qatar, Pakistan i Afganistan.

A altres països com Uganda o l'Índia, es castiga l'homosexualitat amb un gran nombre d'anys de presó, el qual oscil·la entre els 14 anys fins a la cadena perpètua. A uns altres 26 es castiga amb 10 anys i 31 països la castiguen amb 8 anys sota reixes; en alguns països del nord d'Àfrica la presó varia entre tres i set anys. Per tant, en un de cada tres països mostrar-se com a persona homosexual o pertanyent al col·lectiu LGTBI pot sentenciar el futur de la persona sota reixes.

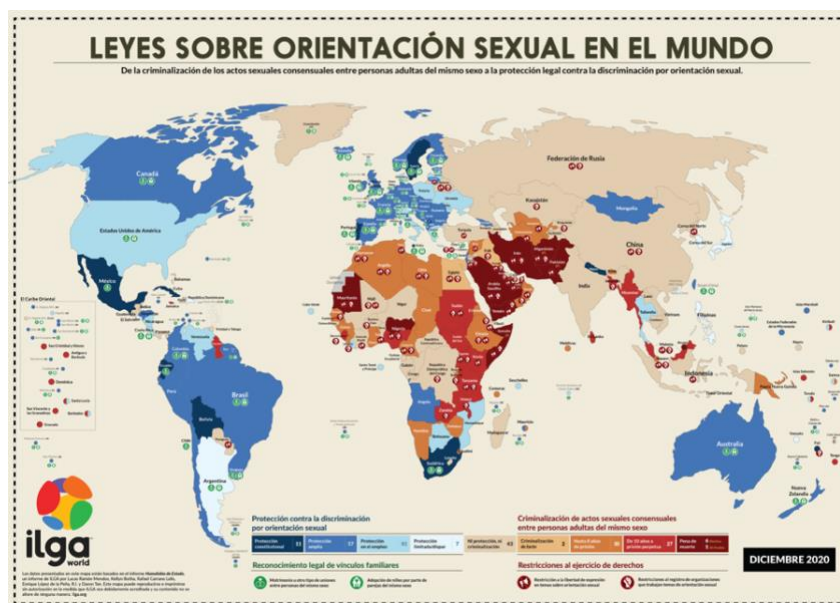
Una de les situacions més alarmants en els últims anys és la de Txetxènia, considerada molt crítica. Anomenada "la purga homosexual", aquesta situació que va succeir entre 2016 i 2017, però que segueix succeint aquests últims anys és totalment devastadora. El govern Txetxè és qui impulsa aquest tracte cap a les persones homosexuals, les famílies i cossos policials són qui maten a aquestes persones, enregistrant els atacs que duen a terme per tal de demostrar quina és la feina feta. A Txetxènia, com en altres països, es considera una deshonra familiar que algú sigui homosexual i és que són famílies molt tradicionals basades en forts codis familiars, lleialtat als clans i a la religió, per tant, les famílies són qui acaben assassinant a tots aquells membres que pertanyin a la comunitat LGTBI, els quals anomenen "assassinats o matances d'honor" i són recomanats i promoguts per la mateixa policia entre els seus ciutadans. Normalment, aquests assassinats es donen quan la policia entrega algun membre a la família i els dona total llibertat perquè facin amb aquesta persona el necessari, és a dir, els torturin fins a la mort o directament els maten sense remordiments.

El 2017 es va donar a conèixer que hi havia diverses presons secretes on portaven els homosexuals on aquests eren colpejats i torturats fins, en alguns casos, arribar a morir, per tant, es va estendre la idea de l'existència d'aquests camps de concentració per homosexuals arreu del món.

El govern va justificar les acusacions dient que a la seva república directament no existeixen les persones homosexuals. Les persones que aconsegueixen fugir del país

segueixen amb por constant, ja que saben i confirmen que les seves famílies els poden perseguir allà on siguin, a Txetxènia o a qualsevol altre país. Aquesta situació va estar gravada i documentada a “Benvinguts a Txetxènia” un documental guanyador de premis realitzat per David France on es donava a conèixer la situació d’un gran nombre de testimonis anònims que han viscut aquesta situació en primera persona. Les persones van ser enregistrades amb càmeres no professionals i els seus rostres van estar digitalitzats amb la tecnologia *deep learning* que els hi posava cares d’altres persones per tal de no ser reconegudes i poder patir les conseqüències d’explicar les seves històries tan horribles a tot el públic.

Espanya és considerada un dels països més avançats en la lluita pels drets del col·lectiu LGTBI, tot i les dificultats que segueixen havent-hi en el país, se situa com el novè país amb la millor situació, protecció i no discriminació del món. I és que Espanya permet la unió matrimonial, l’adopció i l’aplicació de lleis contra delictes d’odi o discriminació, però sí que no estan prohibides les famoses “teràpies de conversió” per a persones homosexuals.

Il·lustració 1: Mapa sobre les lleis de protecció i criminalització de l'homosexualitat arreu del món. Font: ILGA world.

2.5 Teràpies de conversió

Un dels judicis que s'han fet cap al col·lectiu LGTB+ és que la seva orientació sexual era considerada una malaltia mental, un trastorn psicològic que podia ser tractat i erradicat, per tant, creien que es podia deixar de sentir i pensar d'aquesta manera mitjançant teràpies psicològiques o directament castigant-los perquè aprenguessin la lliçó que allò que eren no estava bé ni era apropiat.

Per això, van aparèixer nombroses teràpies i tractaments al llarg dels segles que intentaven, i fins i tot asseguraven, curar l'homosexualitat. A partir d'aquí trobem les teràpies de conversió que continuen sent legals a molts països, Espanya inclosa. Aquest terme s'utilitza per denominar totes aquelles intervencions, intencions i activitats que es duen a terme per tal de fer canviar l'orientació o identitat sexual d'una persona. Els defensors d'aquestes pràctiques afirmen que les teràpies poden transformar a aquestes persones, curar-les i fer que rebutgin tots els pensaments sobre una orientació sexual diferent de la normalitzada, l'heterosexual.

El mètode emprat és fer creure a aquestes persones que tot aquell qui tingui una identitat o orientació sexual diferent de l'ordinària són d'alguna manera inferiors moralment, espiritualment o físicament a la resta, i que per tal de superar aquesta inferioritat s'ha de modificar aquesta.

Hi ha tres estratègies principals de teràpies de conversió:

-La intervenció psicoterapèutica basada en la creença que la diversitat sexual o de gènere prové d'una criança o experiència anormal, per tant, fent-los creure que en algun moment no han estat vivint de manera adequada i han crescut dins d'un ambient que propiciava aquest comportament intolerable.

-Pràctiques mèdiques basades en la teoria que aquesta diversitat és una disfunció biològica inherent a la persona.

-Les intervencions basades en la fe, actuen segons la premissa que hi ha alguna cosa maligna en l'orientació o identitat de gènere diverses.

Segons *Víctor Madrigal-Borloz*, expert independent de les Nacions Unides sobre l'orientació sexual i identitat de gènere, aquestes pràctiques són abusos físics, psicològics i sexuals. Diu que s'utilitzen mètodes com l'electrocució, mediació forçada, aïllament o humiliacions per aconseguir la conversió d'aquestes persones i es maquilla dient que és el correcte i més útil per retornar a la normalitat la persona tractada.

Les víctimes d'aquestes teràpies són sotmeses a programes de "curació" els quals inclouen calúmnies homòfobes, privació d'aliments i hidratació, tortures i fins i tot, exorcismes. Segons *Madrigal-Borloz*, aquestes teràpies no només són ineficaces, sinó que són perjudicials, i és que el dolor i patiment que aquestes provoquen es materialitzen en cicatrius que es quedaran per sempre en aquestes persones, afectant la seva personalitat, produint el rebuig cap a un mateix, canvis permanents en la seva personalitat i manera d'actuar o afectant la seva autoestima, cicatrius no visibles que es poden transformar en malalties mentals molt greus.

Aquestes teràpies són promogudes per les mateixes famílies, autoritats polítiques, membres de comunitats religioses i fins i tot, es promouen en programes universitaris. Però el resultat d'aquestes és que al llarg dels anys nombroses organitzacions i associacions de diversos països han confirmat que aquestes teràpies no tenen cap justificació mèdica i representen una amenaça contra la salut i drets humans de les víctimes sotmeses a les teràpies. El 2016, l'Associació Mundial de Psiquiatria va arribar a la conclusió que no existeixen proves científiques sòlides que confirmin que es pot canviar l'orientació sexual o la identitat de gènere d'una persona mitjançant aquestes tortures. Tot i això, només són vuit els països que prohibeixen les teràpies de conversió: Brasil, Malta, Equador, Alemanya, Canadà, França, Xile i Grècia. A Espanya es prohibeixen aquestes teràpies en les comunitats autònomes de Madrid, València, Andalusia, Aragó i Múrcia.

3. Homosexualitat a l'esport professional

L'heterosexualitat sempre ha anat lligada amb l'esport, sobretot en els homes, ja que l'orientació sexual el que confirmava eren les qualitats físiques que havien de tenir els homes per ser bons esportistes, per tant, l'heterosexualitat, igual que en altres àmbits, exerceix un paper de poder a l'esport, pel fet que s'intenta de tota mena evitar la participació de tota persona que mostri evidències o sospites de trencar la norma imposada. D'aquesta manera, s'utilitzen com en el cinema o altres casos, estereotips, siguin físics o de comportament, provocant que es creï una estigmatització i rebuig social cap a tota aquella persona que no segueixi la norma establerta per la societat. És aquí, on s'usaran els termes despectius cap a tots aquells homes que no arribin a complir els estereotips i al seu torn també s'utilitzaran expressions per descriure aquelles dones que tinguin qualitats molt superiors a les quals hauria d'aspirar una dona, tractant-la despectivament com un mascle sense acceptar que elles també poder ser esportistes. Els mecanismes de poder exercits per "*l'heteronormativitat*" provoquen que la presència de persones que pertanyen al col·lectiu LGTBI sigui molt limitada, quasi inexistent, donant a entendre que l'esport va lligat de manera directa a la diversitat sexual i que dependent de quina sigui la teva orientació sexual hauràs de fer una cosa o una altra.

Un exemple d'esport molt estereotipat és el futbol. És un esport on per norma, no hi ha hagut quasi representació de l'homosexualitat, i és que molt pocs jugadors al llarg de la seva carrera futbolística han confirmat la seva orientació sexual, però no ha estat fins que han acabat la seva carrera professional que han *sortit de l'armari* per tal de no rebre cap conseqüència que perjudiqués el seu futur com esportistes.

A més, és un esport en el qual ja des d'un principi no mostra gaire ajuda cap al col·lectiu, tot i que es puguin fer campanyes i es doni suport, és dintre dels vestuaris, clubs

esportius, federacions, etcètera, on l'homosexualitat queda totalment silenciada i no es normalitza que aquesta està present des del principi de la història. Moltes persones no s'obren respecte a la seva orientació sexual per por a ser jutjades o excloses, ja que a part de no haver-hi grans referents a l'esport que siguin una mostra que tothom pot ser bon esportista independentment de la teva orientació sexual, sempre ha estat mal vista i considerada tota aquella persona que no seguís l'estereotip esmentat, pel fet que ràpidament aquesta era assenyalada i vetada per part de tot aquell que l'envoltés. És més, és l'entorn de cada persona el que afecta que aquesta reprimeixi encara més la seva manera de ser i estimar, a causa del fet que s'imagina què és el que li pot passar un cop digui la veritat, per tant, és preferible guardar el secret i seguir dins del marc acceptat per la societat.

Un altre gran exemple que demostra que l'esport és en molts casos homòfob és la participació d'esportistes homosexuals en els jocs olímpics. El 2008, als JJOO de Pequín només 10 dels 11000 atletes que participaven es van declarar obertament homosexuals, i el 2012, a Londres, només eren 20 dels 20000 participants. I com aquest exemple trobem a tots els esports i competicions, tot i que l'esport vulgui mostrar el contrari encara s'ha de fer molt per aconseguir representació i acceptació, ja que l'esport no és més que el reflex d'una societat que tot i semblar molt més avançada, progressista i respectuosa, continua oprimint i ignorant moltes persones únicament per com són, normalitzant estereotips i evitant fer alguna cosa al respecte per tal de no modificar el que ja funciona.

4. L'homosexualitat en el cinema

4.1 Homosexualitat entre artistes al cinema i els matrimonis arreglats

El gran exemple és la indústria de Hollywood, i és que durant el segle XX, eren les productores i estudis de gravació qui governaven les vides de les grans estrelles del cinema. Per tant, eren qui dictava la imatge de cadascun dels seus actors, i és que aquests en firmar un contracte a Hollywood, havien de complir una clàusula de moralitat, la qual ser homosexual o bisexual era la manera més violenta de trencar-la. El fet de ser persones tan reconegudes arreu del món, servien com a model a seguir pels espectadors, així doncs, aquestes persones havien de seguir de manera exacta els cànons i regles que la societat imposava i acceptava com a correctes. Com és evident, tots els actors i actrius havien de mostrar-se com a persones heterosexuales, tot i que no tots ho eren; això comportava que haguessin de mantenir les seves vides privades en secret i mostrar de cara el públic la perfecció humana per tal de no perdre els seus treballs, i mantenir les seves carreres i reputació intactes. La conseqüència més imminent que aquestes persones rebien era contraure matrimoni de manera imposada

amb qualsevol persona, i mostrar-se feliços i enamorats de cara el públic. No es concebia una altra cosa que no fossin actrius casades amb homes i actors enamorats de dones. Per la qual cosa, mai es mostrava ni es normalitzava el fet que un actor o actriu d'una indústria tan gran com és Hollywood es mostrés en la seva pell més verdadera, sempre amagaven la seva personalitat, gustos, orientació sexual, famílies per tal d'evitar rumors, xantatges o perdre la fama, mantenint les aparences i no influenciant a la societat de mala manera.

I què era el que passava quan sorgien rumors? Les productores tractaven d'eliminar i desmentir aquests rumors i afirmacions de la manera més ràpida i efectiva possible. El que feien era envoltar a la persona acusada de persones del sexe contrari a tots aquells esdeveniments públics als quals la persona havia d'assistir; també, si els estudis ho volien, tenien dret, o això creien, a rebaixar els salaris o suspendre'ls, modificar horaris... si creien que els seus actors havien perdut el respecte i credibilitat dels seus seguidors.

Rock Hudson, Roy Harold Scherer Jr de naixement, va ser un actor del vell Hollywood, protagonista de molts films i nominat a l'oscar per "*Giant*". Ell és un dels molts exemples clars de persones que han patit aquesta situació de primera mà. Un actor com ell, alt, atractiu i que cridava l'atenció a totes les noies, no podia ser homosexual, almenys no podia mostrar-ho públicament a Hollywood.

Des d'un principi el seu agent i representant, Henry Wilson, suposadament també homosexual i qui tothom suposava que mantenia relacions sexuals amb els seus clients a canvi d'oferir-los favors, va modificar radicalment l'actor, tan físicament com la seva manera d'actuar i parlar, fins i tot, li va canviar el nom al qual ara tothom l'identifica.

Va ser víctima d'un matrimoni organitzat de manera precipitada pel seu representant, per tal d'amagar la seva sexualitat i no enfonsar la seva carrera professional com a actor a causa d'una gran quantitat de rumors el qual el titllaven com un home que no s'havia casat tot i ser allò que tota dona volia. El matrimoni va durar només tres anys i mai va tornar a casar-se.

Va mantenir diverses relacions amb altres homes homosexuals, però malauradament aquestes sempre van haver de ser secretes i van patir la pressió de no poder ser mai públiques, per la qual cosa va afectar la vida privada del famós actor de Hollywood.

Hudson va treballar diverses vegades amb el director Douglas Sirk, qui probablement coneixia la seva situació, i qui li va poder oferir molts personatges, molt diferents dels que de normal representava, que li permetien ajudar-lo amb les seves crisis d'identitat,

ja que els personatges també les patien i requerien ser mostrades, però òbviament sense mai mostrar l'homosexualitat de manera tan clara.

En els últims anys de vida de Rock Hudson, aquest va ser diagnosticat de la famosa malaltia associada als homosexuals, la Sida. Va acabar fent pública la seva situació per la qual cosa, tothom va conèixer que era homosexual. Gràcies a ell i la seva fama, la malaltia va començar a ser presa com a seriosa, fins a aquell moment tothom donava l'esquena a qualsevol malalt de Sida.

Per tant, Rock Hudson és un dels milers exemples d'actors i actrius, entre altres professions, que han patit o continuen patint les conseqüències de ser homosexuals en el cinema i d'haver de tenir una doble vida i una doble imatge, la privada i aquella cara al públic.

4.2 El personatge homosexual estereotipat

Durant el segle XX com en un principi s'ha esmentat, al cinema es feia paròdia i comèdia sobre l'homosexualitat i el personatge masculí representatiu del col·lectiu homosexual n'era la víctima. Encasellat sempre en un rol i estereotips que mostraven com aquest simpatitzava més amb tot allò relacionat amb el gènere contrari, per tant, era efeminat i no era considerat un home com Déu manava. Es feia aquesta associació perquè no s'acceptava l'homosexualitat, volien mostrar-la com allò que s'havia de rebutjar i evitar, d'aquesta manera, aconseguien restar-li importància al personatge perquè ningú volgués ser com aquest, de manera que estaven discriminant directament el col·lectiu homosexual. En canvi, mostraven la masculinitat a través del poder, mitjançant l'agressivitat, la violència, el poder adquisitiu o el domini sobre els altres. Però ser *gai*, no té res a veure amb la teva identificació de gènere, error que van cometre en un gran nombre de films al llarg del segle passat. Però associar l'homosexualitat amb ser com el gènere oposat, tot i no reflectir la realitat, els hi servia per establir aquests prejudicis i estereotips que ajudaven a mostrar que allò era antinatural i inacceptable per la societat. Actualment, en el cinema entre d'altres trobem la representació de l'home homosexual de dues maneres principals, la primera és l'homosexual viril el qual no ho mostra de manera visible i, per tant, ha de verbalitzar la seva situació per donar-la a conèixer; mentre que el segon segueix l'estereotip de l'homosexual efeminat que per culpa de mostrar-se molt més obert fa que tothom associï aquesta manera de ser amb l'homosexualitat. Com a resultat, la conclusió és que en el cinema com més pròxim es trobi el personatge homosexual amb la seva feminitat serà molt més fàcil reconèixer quina és la seva orientació sexual i associant-lo amb les representacions reivindicatives.

De la mateixa manera, el personatge de dona homosexual també estava encasellada en estereotips, però aquest personatge estava encara molt més oprimida perquè no hi havia quasi representació de l'homosexualitat femenina, per tant, estaven encara molt més rebutjades per la societat. El seu estereotip era ser com un home, mostrant-les molt robustes, agressives i poc tolerants, és a dir, les associaven amb el comportament dels homes virils i poderosos, i fins i tot en certa manera, la dona amb prototip de mascle era més admirada per la resta per complir aquesta masculinitat i virilitat que molts homes no complien pel simple fet de ser homosexuals, però com era obvi també se les acabava marginant, ja que no acabaven de ser tampoc un exemple per altres dones. A més, comunament en el cinema són vistes i tractades des d'un punt de vista sexual, sovint relacionat amb l'home heterosexual i els seus fetitxes, aquest personatge també sol estar preocupat només per la seva vida sentimental i sense donar gaire importància al seu treball o a la resta de coses, és a dir, donen a entendre que les dones homosexuals l'única cosa que els importa i preocupa de veritat són les seves relacions amoroses i no la resta de la seva vida, que a comparació de la realitat, no hi té res a veure. Sovint les relacions lèsbiques solen mostrar-se com la prolongació d'una amistat entre dues dones molt properes i no com es fa amb les relacions heterosexuals on s'enamoren sense conèixer a l'altra persona i no importa res més. Cal esmentar, que el personatge femení homosexual sol ser mostrat com a més intel·ligent que la resta de dones heterosexuals per tal que es vegi que hi ha diferències entre aquestes dones, les heterosexuals solen ser més ingènues i deixant-se portar pel que els homes diuen, i són les dones homosexuals les que es revelen al que els homes els indiquen.

A partir del codi *Hays*, durant els anys 40 es deixarà enrere la comèdia i l'homosexualitat, per passar a un punt de vista totalment negatiu, on tot aquell personatge homosexual aconseguia els seus objectius de la manera més malèvola i retorçada possible, per tant, passava a ser vist com el personatge autodestructiu i allò que ningú vol ser. No es mostrarà de manera explícita, sinó que ho faran de manera que es pugui associar l'homosexualitat, o com deien abans, la seva desviació amb la bogeria i així mostrar la visió que tenia l'Església catòlica sobre l'homosexualitat, tot això també passava per la censura i els canvis de guió que el codi imposava.

Aquesta visió i tracte cap a aquestes persones, va provocar que els homosexuals desenvolupessin por i rebuig cap a ells mateixos per la seva orientació sexual, i és a través del cinema, però també de la literatura i l'art, qualsevol àmbit que la gent pogués consumir i aprendre, on aquests estereotips estaran més presents i provocaran que hi hagi aquesta visió tan negativa i jutjadora cap al col·lectiu LGTBI. I és aquí on la famosa dita té sentit: "tot allò que em diuen i veig, m'ho crec i ho penso". La pressió social era molt gran i provocava que aquestes persones cada vegada tinguessin més temor de

mostrar-se tal com eren, s'amagaven i eren silenciades constantment per por i angouxa del que podia passar un cop expliquessin qui eren a les altres persones, els hi feia molt de pànic pensar en el que els seus familiars i persones properes podien dir un cop coneguessin la veritat.

4.3 Polèmiques al cinema provocades per l'homosexualitat

Aquests últims anys han sorgit un gran nombre de polèmiques sobre moltes pel·lícules pel fet que contenen alguna escena entre persones homosexuals, generant controvèrsia entre els espectadors i els països que les reproduïxen als seus cinemes o plataformes digitals. Les polèmiques arran aquest tema el que provoquen és que en aquells països on l'homosexualitat està vetada s'eliminin o canviïn el guió per tal de no mostrar als seus habitants escenes que puguin condicionar les seves creences, ideologies o valors, o aquesta és l'excusa que donen. Els millors exemples són les pel·lícules de *Disney*, coneguda per les seves pel·lícules animades per a nens o de personatges icònics de la nostra infància. Al llarg d'aquests últims dos anys, però des de fa molt de temps, ha hagut de lluitar contra diverses polèmiques d'aquest tipus: la primera amb la pel·lícula de superherois de *Marvel*, "Eternals" dirigida per *Chloé Zhao* i és que deixant de banda com era el film, els espectadors i institucions de tots els països van comentar i criticar que hi hagués una parella d'homes homosexuals amb un fill, mostrant-se afectuosos l'un amb l'altre i que a més ho mostressin als nens sense donar-li gaire importància; la segona pel·lícula va en la mateixa línia, "*Lightyear*" dirigida per *Angus MacLane* també ha estat molt comentada i no per la seva història, sinó per l'aparició d'una escena molt curta on apareix un petó entre dues dones amb un fill i com amb *Eternals*, molts països van criticar que s'ensenyessin aquestes coses a una pel·lícula per a nens. En aquests casos sempre donen la mateixa explicació, es defensa la postura de què els nens són molt influenciables i que deixar veure'ls escenes com aquesta pot afectar a la seva visió de les coses i fer-los canviar o dubtar sobre la seva orientació sexual. Però aquesta crítica prové de pares i mares els quals han crescut de manera diferent, ja que quan ells eren nens no hi havia un intent d'inclusió ni visibilitat de temes que ho necessitaven, però que avui dia si es troba. Alguns dels països que encara eliminen escenes, canvien guions, censuren o no estrenen pel·lícules són aquells que prohibeixen o condemnen l'homosexualitat, alguns exemples són sobretot països de religió musulmana o asiàtics, com ara Aràbia Saudita o Indonèsia, ja que la seva cultura no accepta l'homosexualitat de la mateixa manera que altres països, privant als seus ciutadans de veure pel·lícules o sèries que no tenen res de dolent.

5. Anàlisi i comparació de cinc pel·lícules estrangeres

En aquest apartat de la recerca s'han analitzat cinc pel·lícules tenint en compte diferents aspectes, entre ells aplicant el que s'ha après durant la recerca d'informació prèviament comentada en aquest treball i altres aspectes relacionats directament amb el cinema.

S'ha tingut en compte els punts imprescindibles per entendre i interpretar el missatge i intenció de la pel·lícula visualitzada de manera profunda i prestant atenció al detall:

- Els personatges: el seu comportament, vestuari, conducta i manera de relacionar-se.
- El tracte que es fa de l'homosexualitat: importància, seriositat, estereotipatge...
- L'escenografia i la filmació: com afecten les escenes a la trama, colors, *atrezzo*, plans, com ajuden les escenes a transmetre el missatge, etcètera.
- El diàleg.
- Desenllaç.
- El per què de la creació de la pel·lícula: inspiració, justificació o origen de la història.

A més, s'ha fet l'anàlisi seguint l'ordre cronològic de les pel·lícules per tal de comparar-les prestant atenció al context social i històric que hi havia al darrere de cadascuna.

5.1 A diferència dels altres, Richard Oswald (1919)

A diferència dels altres o en alemany, l'idioma original de la pel·lícula, *Anders als die Andern*, és una pel·lícula del 1919 dirigida per Richard Oswald i considerada la primera pel·lícula obertament homosexual.

La creació de la pel·lícula sorgeix arran del naixement d'un nou gènere cinematogràfic a Alemanya durant la Primera Guerra Mundial, l'*Aufklärungsfilm*, que pretenia fer pel·lícules per educar sexualment la població, en concret ajudava a aclarir dubtes principalment sobre les malalties de transmissió sexual. A partir d'aquí, Richard Oswald, un cineasta independent que realitzava pel·lícules de baix pressupost i qualitat, va fer un pas endavant i des de 1917 va començar a crear pel·lícules d'aquest gènere perquè creia que podrien tenir sortida comercial. Ràpidament, es van fer populars per la seva morbositat, i a més, no hi havia cabuda per l'excés de censura perquè el gènere estava fet per educar i ensenyar a l'espectador, per tant, havien de mostrar tot el permès.

En la creació d'aquesta pel·lícula també hi entra el Dr. Hirschfeld, un sexòleg, divulgador i activista que tractava d'investigar i reivindicar les minories sexuals, a més, es creu que era homosexual i jueu, aspecte a tenir en compte sabent que és alemany vivint en

període de tensió. Hirschfeld no només tractava d'impartir coneixements sinó que també volia acabar amb l'article 175 imposat pel govern alemany que condemnava amb presó a tots els homes que mantinguessin relacions sexuals amb altres homes, probablement també portava inclòs la tortura i el maltractament. En finalitzar la guerra i amb la introducció d'un nou govern, el doctor va voler endinsar-se en el cinema i ho va voler fer de la mà amb Richard Oswald gràcies als seus anteriors treballs. D'aquesta manera sorgiria *A diferència dels altres* una pel·lícula que volia acabar amb l'article 175 mostrant la realitat de l'homosexualitat i no els mites que es tenien sobre aquestes persones.

Cal esmentar que la pel·lícula que es pot veure actualment no és la versió original de 90 minuts, sinó que és una versió escurçada de 50. A causa de la censura que es va viure en aquella època i posteriorment, la pel·lícula només podia ser vista a conferències, per tant, el Dr. Hirschfeld i en Richard Oswald, anys més tard, van decidir fer un nou llargmetratge (*Gesetze der Liebe*, 1927) introduint moltes escenes del film anterior. Malauradament amb l'ascens del nazisme a Alemanya es van voler destruir totes les còpies completes de la pel·lícula fins al punt on es pensava que ja no n'hi havia cap durant els anys 40. Afortunadament, es va trobar una còpia de la *Gesetze der Liebe* a l'URSS i es va poder fer una reconstrucció dels fragments perduts fins a arribar a la versió actual.

Argument:

Kurt Sivers (Fritz Schulz), estudiant de violí, és un gran admirador de Paul Körner (Conrad Veidt) un virtuós d'aquest instrument, i vol apropiarse a ell per tal de convertir-se en el seu alumne. Comencen les classes i durant aquestes s'enamoren ràpidament l'un de l'altre. Tots dos acaben patint la desaprovació dels seus pares. Cap família sap de la seva relació, però els Sivers s'oposen a què passin tant de temps junts i els Körner no entenen per què el seu fill no està desesperat per trobar una dona i formar una família. Körner envia els seus pares a veure el seu mentor, el Dr. Magnus Hirschfeld. Körner a més, serà víctima del xantatgista Franz Bollek el qual en conèixer-lo, temps abans, per primera vegada confon la seva amabilitat amb afectuositat.

5.1.1 Els personatges

Paul Körner, el personatge principal, és un violinista virtuós el qual té un bon nivell socioeconòmic i és bastant reconegut a la seva ciutat. Al llarg del film es pot veure que té un comportament una mica efeminat, potser per intentar justificar a l'espectador que és homosexual i que la relació sigui més efectiva i immediata. Una de les escenes on es veu més aquest manierisme és a partir del minut onze on el xantatgista Franz Bollek

el visita a casa seva. La seva manera de vestir no és estrictament l'ordinària d'aquell període, però no anava vestit de dona com solia dir-se que els homosexuals vestien durant aquella època. Casa seva sí que es veu més cuidada i decorada amb flors, i si es pogués veure els seus colors probablement tindria alguna tonalitat més càlida que mostrés que és una persona sentimental i empàtica, tal com es mostraven els homes homosexuals durant el segle XX.

D'en Kurt Sivers no es pot saber gaire, ja que no surt massa en la producció, però sí que se'l pot veure com un noi jove que admira moltíssim al seu mentor i que a poc a poc el comença a veure com una persona més propera a ell, se'l veu afectuós i una mica tímid, la seva vestimenta no aporta gran informació, ja que és semblant a la d'altres homes.

Tots dos són víctimes d'una família que basa els seus valors en les aparences i la tradició, no volen que segueixin veient-se ni compartint música, a més, quan els dos fills reben algun tipus de càstig, per dir-ho d'alguna manera degut a la seva sexualitat, el primer que diuen és que han rebut el que es mereixien, per tant, donen a entendre que no estan d'acord amb la sexualitat dels fills.

De manera òbvia en aquesta pel·lícula es pot veure com a tots dos els afecta el que la societat diu sobre ells i els condiciona molt el seu dia a dia. La seva relació finalitzada després de l'aparició en concert de tots dos, probablement per la pressió que senten tots dos. En el desenllaç de la pel·lícula quan Körner i Bollek són sentenciats per coses diferents, en Paul acaba sent víctima de l'homofòbia i repressió que el col·lectiu ha patit des de molts anys enrere, ja que immediatament ja no el volen més al treball i tothom li dona l'esquena. Llavors es torna una persona diminuta i quasi invisible per a la societat.

5.1.2 El tracte de l'homosexualitat a la pel·lícula

Pel fet que els dos col·laboradors d'aquesta pel·lícula estaven involucrats en l'educació sexual i les minories sexuals, el tracte de l'homosexualitat es va fer el més real possible dintre del permès en aquest període.

L'homosexual no es veia com el degenerat i pederasta com fins ara havien representat en altres films, sinó que es mostrava com qualsevol altra persona. A un d'ells se'l va mostrar com a víctima del xantatge i del codi alemany, l'article 175 que és un dels pilars d'aquesta història. Amb la figura del protagonista s'intenta humanitzar la figura de la persona homosexual i donar a conèixer els problemes als quals s'enfrontaven diàriament: repressió, discriminació i marginació, els feien fora de la feina pel mínim

rumor que hi hagués sobre la seva sexualitat i moltes altres coses que a la pel·lícula no surten però s'evidencien.

I need 10.000 Marks in
hush money again. If I don't
receive it within three days,
you'll have only yourself to
blame for the consequences.
Franz

A diverses escenes hi apareix el mateix Dr. Hirschfeld, que aprofita per incloure els seus diàlegs sobre els mites de l'homosexualitat i tracta d'educar a l'espectador sense fer-ho de la manera directa com ho faria en una de les seves conferències; en els seus diàlegs intenta desmentir els prejudicis que s'han atorgat a l'homosexualitat, com ara el que sigui una malaltia o que tota aquella persona homosexual s'identificava amb l'altre sexe, és a dir, la feminitat dels homes i la virilitat de les dones.

Una escena important és el moment on en Körner és sotmès a un tractament d'hipnosi per tal de tractar de curar la seva condició, és rellevant i destacable perquè sobretot al llarg d'aquest segle es va tractar de dir i afirmar que l'homosexualitat era una malaltia i de manera recurrent, aquestes persones eren sotmeses a tractaments de conversió que afirmaven curar la seva condició, però que en realitat no servien de res, només els feien patir i perdre la noció del temps.

Per tant, tot i que la pel·lícula acabaria censurada i retirada un any després de ser estrenada (1920), és una pel·lícula que aborda l'homosexualitat des d'un punt positiu i realista, que vol donar a conèixer a l'espectador una realitat que fins aquell moment ningú acceptava i donarà pas a noves produccions que anys més tard podran seguir amb el camí de reivindicar l'homosexualitat, per això és considerada la primera pel·lícula que aborda l'homosexualitat de manera explícita.

5.1.3 Escenes i filmació

Com que el que queda de pel·lícula actualment són fragments incomplets, no es tenen totes les escenes que es necessiten per entendre la pel·lícula de la millor manera i és per això que s'hi inclouen moltes pantalles en negre amb el diàleg escrit per posar en context, ja que és un film mut.

Independentment, la gran majoria de plans són generals per tal de donar el context de la història d'alguna manera que no sigui amb una veu i la paraula. També s'utilitzen molts plans mitjans per tal que l'espectador centri la seva atenció més en els personatges i les seves expressions. Els angles solen ser a l'altura dels personatges, per tant, a l'altura dels ulls perquè es puguin seguir bé les interaccions entre els personatges.

El que aporta aquesta manera de filmar les escenes és que qui veu la pel·lícula presta atenció a com els dos personatges principals es mostren l'afecte sense ser explícits ni exagerats, tal com es pot veure en el minut 17, quan el Paul Körner rep una de les cartes del xantatgista i en Kurt l'intenta consolar. A més, l'escenografia que més apareix és la casa d'en Körner, es pot veure que està cuidada i hi ha un cert interès perquè sigui bonica.

En ser una pel·lícula gravada el 1919, les escenes no són molt sentimentals, però tampoc són excessivament fredes, sinó que intenten mostrar els sentiments entre els personatges d'una manera menys explícita a com es faria avui dia degut a la censura i moderació que patia el cinema, però es pot entendre perfectament quina és la relació que de mica en mica es forma entre els personatges que apareixen a cada escena. Cal dir que no és una pel·lícula que es consideri extraordinària per la filmació i producció, ja que els recursos en aquesta època eren bastant escassos com per fer grans obres, però

és que la intenció d'Oswald i Hirschfeld era educar, donar visibilitat i normalitzar la situació que es vivia a la societat i no pas fer la millor pel·lícula de l'època.

5.1.4 El diàleg

No compta amb un diàleg que permeti que s'escolti els personatges, ja que per la seva antiguitat és muda, però hi és escrit i també es pot identificar un diàleg a les interaccions entre els personatges.

Sense necessitat de paraules es pot veure com progressivament l'admiració d'en Kurt cap en Paul es converteix en un sentiment d'afecte i passió que és correspost. Hi ha moments en els quals no es diuen les coses de la manera més explícita sinó que s'utilitzen metàfores o recursos per evitar dir certes paraules, com per exemple a prop del minut 9, en Körner porta els seus pares a veure el sexòleg i aquest els diu: "El teu fill no pateix per la seva condició sinó pel fals judici que prové d'aquesta", per tant, no es diu la paraula *homosexual* literalment, sinó que el que diuen és que pateix una condició sense especificar quina perquè no era necessari utilitzar-la per entendre a què s'estava referint.

Un dels diàlegs fonamentals del film és la participació del sexòleg Hirschfeld que fa de si mateix i que té una intervenció summament important en el qual parla sobre la realitat de l'homosexualitat, desmentint judicis i rumors que s'havien anat forjant al llarg dels anys sobre el col·lectiu.

5.1.5 Desenllaç

El desenllaç és el reflex de què era el que passava en aquell període entre les persones homosexuals i era la manera com s'acabaven totes les pel·lícules on hi havia personatges del col·lectiu durant els anys posteriors.

Es pot veure que a causa del que pensa la societat i la reputació que acaben tenint els dos personatges protagonistes, no poden acabar junts i s'han de deixar de veure; també degut al xantatge al qual tots dos són exposats, però sobretot en Körner a qui li acaba afectant la seva vida diària i el seu treball, del qual finalment és fet fora, un acomiadament provocat per la ràpida expansió del rumor. Finalment, en Körner acaba tal com havien acabat molts homosexuals abans i com ell sabia que acabaria, suïcidant-se i donant la raó a totes aquelles persones que no els acceptaven, ja que aquests creien que tots els homosexuals havien d'acabar de la mateixa manera, morts o desgraciats. En la vida real passava el mateix, per tant, en el cinema es feia el mateix per tal de

mostrar a les generacions més petites com no havien de ser per acabar d'aquesta manera amb la seva vida.

When Kurt reads of the suicide in the newspaper, he rushes to Körner and sinks down beside his deathbed.

5.2. *La Calúmnia*, William Wyler (1962)

La Calúmnia, en el seu títol original *The children's hour*, és una pel·lícula nord-americana dirigida per William Wyler estrenada el 1962. Aquesta vegada, el film representa l'adaptació cinematogràfica de l'obra dramàtica de Lillian Hellman amb aquest mateix títol i que va ser presentada a *Broadway* el 1934. Wyler va realitzar dues versions diferents d'aquesta obra, la primera s'anomena *Aquells tres* (1936) i la segona *La Calúmnia* (1962). A causa del Codi Hays implantat als Estats Units, el director es va veure obligat a canviar parts de l'argument de l'obra, sobretot a la primera de les versions. I és que a *Aquells tres* la trama principal gira al voltant d'un triangle amorós, en canvi, amb *La Calúmnia*, Wyler va poder plasmar quasi al peu de la lletra l'obra escrita per Hellman, afavorit pel començament de la decadència del Codi de censura que ja arribava al seu punt més crític, tot i que, encara es revisava el contingut dels projectes audiovisuals i la censura encara era present.

Argument:

Karen Wright (Audrey Hepburn) i Martha Dobie (Shirley MacLaine) són dues bones amigues i sòcies que conjuntament dirigeixen una exclusiva escola privada per a nenes, l'Escola Dobie-Wright. Wright està compromesa amb el doctor Joe Cardin (James Garner) amb qui té la intenció de casar-se, però Martha insisteix a endarrerir el casament perquè no vol quedar-se sola dirigint l'escola. Una alumna venjativa i rebel, molt enrabada per un càstig que ha rebut, sent per casualitat un comentari i l'utilitza a favor seu, el distorsiona en explicar-ho a la seva àvia per tal d'acusar a les seves professores de ser amants i causar caos al poble.

5.2.1 Els personatges

En aquesta pel·lícula, els personatges estan molt més desenvolupats i detallats que en l'anterior. El fet de comptar amb un diàleg i poder escoltar les veus també ajuda a poder entendre molt més les personalitats i el perquè actuen d'una manera o d'una altra.

Karen Wright és la viva imatge de la professora d'un poble representada al cinema. És una dona molt maca i correcta, vesteix com qualsevol altra dona, de manera tradicional, i és molt cuidada amb la seva imatge i amb les paraules que fa servir, a la vegada que també té cura de la seva gesticulació. Wright manté una relació sentimental amb el Dr. Cardin, però està totalment entregada a les nenes i a l'escola que dirigeix, per tant, la relació es veu una mica freda pel fet de no poder estar gaire junts. Es mostra com una persona que es preocupa per tot i sempre que pot ajuda els altres, a més, el seu físic afavoreix que se la vegi com una noia tendra i propera amb les persones.

En canvi, la Martha Dobie, tot i tenir una imatge també semblant a la Karen, moltes vegades les seves reaccions i paraules la deixen en evidència, mostrant un caràcter més rebel i negatiu. Fa la sensació de no tenir tanta paciència com la seva millor amiga i no cuida tant la seva manera de parlar, mostrant-la com una dona més descuidada i potser vulgar. Tampoc ajuda el fet que constantment desaprovi la relació de l'altra professora amb el doctor, i que a través de la pantalla es transmeti la gelosia que l'acompanya en el seu dia a dia quan la parella es troba al mateix espai que ella. És destacable que entre les dues dones, tot i que ambdues mantenen una imatge molt correcta, polida i professional, hi ha una gran diferència en el caràcter d'una i de l'altra. Wright és més mesurada, intuïtiva i mostra més calma, en canvi, la Martha és molt més espontània i es deixa portar per les emocions.

5.2.2 El tracte de l'homosexualitat a la pel·lícula

Per sorprendent que sembli a qualsevol persona que llegeixi aquest treball, durant tota la pel·lícula, l'espectador no veurà cap carícia, gest afectuós o petó amorós entre dues persones del mateix sexe essent un film el seu tema principal del qual és la possible homosexualitat de dues professores. Cal dir que en cap moment es diu una paraula relacionada directament amb l'homosexualitat de manera explícita com avui dia sí que es fa. L'únic moment on s'esmenta és quan la Sra. Dobie cita literalment com el jutge anomena la relació que mantenen les dues professores: "coneixement sexual pecador l'una de l'altra" (1 h 15' 24"); és l'única frase, deixant de banda quan diuen que mai han tocat l'altra, on es troba l'indici d'alguna expressió més explícita sobre el que es rumorejava sobre elles i com havien estat acusades pels altres personatges.

El tracte que es dona a l'homosexualitat és tal com era durant aquests anys. El fet de ser una pel·lícula estatunidenca rodada i estrenada quan encara el *Codi Hays*, esmentat anteriorment, continuava vigent, provoca que en la pel·lícula tractessin de ser tan realistes com fos possible, però evitant dir i mostrar allò que els poguessin censurar o prohibir per no ser considerat adequat. El més important és el fet que tothom, siguin els pares, avis, alumnes o qualsevol que aparegui, tenen una visió extremadament negativa i homòfoba respecte a la possible homosexualitat de les dones. Eviten en tot moment haver de parlar sobre ella o esmentar la situació en veu alta; també eludeixen qualsevol contacte amb les persones involucrades en aquest rumor escampat, per tant, no deixen que les persones, les nenes, que estudien a l'escola vegin, parlin o simplement es trobin a prop de les dues noies acusades d'haver mantingut una relació íntima més enllà d'una amistat molt propera.

A diferència d'això, les dues protagonistes, tot i reaccionar malament al l'assabentar-se del rumor, no els importa tant haver estat acusades de ser homosexuals, sinó que realment el que els importa és que vagin escampant un rumor que no és veritat. El fet que en la pel·lícula les dones tinguin aquesta reacció més a favor demostra que hi ha hagut una certa evolució i que en aquesta pel·lícula volen mostrar que no tothom estava completament en contra i que podia passar-li a qualsevol en la vida real. Cal afegir que la persona que reacciona de manera menys negativa és la Karen Wright, tot i no ser ella el personatge homosexual.

El que si mostren, que reflecteix la realitat d'aquella època, però que avui dia continua passant, és que la pròpia Martha, qui és el personatge homosexual dins la pel·lícula i qui confessa a la Karen que si estava enamorada d'ella des del principi, no s'accepta a si mateixa i diu que ella és la culpable de tot el que els ha passat, sense pensar que ella no hi té res a veure amb els rumors, ja que ningú en sabia res sobre això, inclosa ella mateixa. Intenta disculpar-se de manera insistent amb la Karen perquè no vol acceptar que s'ha adonat del que li passava i que fins al moment on les nenes ho diuen en veu alta, ella encara no havia volgut creure que era veritat. S'ha mostrat d'una manera molt pura la reacció que tenen moltes persones en adonar-se del que senten envers la seva orientació sexual, i que per culpa del que la societat pensa sobre les persones homosexuals, no s'estimen i s'acusen a si mateixes de fer mal a la resta per ser diferents dels altres.

5.2.3 Escenes i filmació

L'escenografia està molt pensada i cuidada, té més pes en la trama que al film anterior, i mostra una escola normal i corrent, sense ensenyar que hi hagi cap diferència respecte d'altres oficis o persones.

Hi ha una gran evolució i diferència en com està gravada cada escena, trobem molts plans diferents, en aquelles escenes més emocionals i íntimes, hi ha gran presència de plans i angles molt més propers a les cares dels personatges per poder veure i sentir de primera mà les seves emocions. Un bon exemple d'això comentat és quan la Martha confessa a la Karen com se sent respecte a la relació que manté amb l'altra noia. (1 h 30 min).

5.2.4 El diàleg

El diàleg és un dels pilars fonamentals de la pel·lícula, deixant de banda com són d'importants els gestos, mirades i expressions facials dels actors, la manera en com s'expressa tot allò que passa fa que aquesta pel·lícula s'entengui sense haver d'utilitzar aquelles paraules més explícites ni escenes molt íntimes que en aquella època haguessin estat prohibides.

La manera en què la Martha explica a la Karen que ella és culpable de tot el que ha passat, com s'adona del que realment sent i quan s'entén a si mateixa, tot ajuda perquè no es necessiti res més, només les paraules que són crucials perquè l'espectador entengui que ella és homosexual, sense ella articular aquesta paraula, obrint-se emocionalment, deixant conèixer a tothom que no s'agrada a si mateixa i que estima tant la noia que li demana que marxi perquè no pateixi per culpa seva.

Tots els personatges tenen la seva manera particular d'expressar-se, i això, ajuda a construir la història d'una manera molt més realista i propera a què era el que passava durant aquest període i que l'espectador sigui capaç d'entendre-ho a la primera.

I per últim, el fet que es pugui conèixer la personalitat de cada personatge de prop, les seves pròpies històries i el seu dia a dia proporciona a l'espectador una visió molt més completa i entenedora, afavorint una visualització de la pel·lícula agradable i molt real, ja que no està tota l'estona tractant el mateix tema, l'homosexualitat, i intenta restar-li importància, normalitzant el tema.

5.2.5 Desenllaç

El desenllaç és exactament com el que s'ha analitzat anteriorment. Tal com s'ha esmentat al principi d'aquest treball, a mitjans del segle XX, els desenllaços dels personatges homosexuals solien ser sempre iguals, seguien el mateix patró; eren tràgics i desagradables, per tal que l'espectador no volgués identificar-se amb aquests personatges.

En aquest cas, la pel·lícula no surt de la norma. La Sra. Dobie no vol ser la culpable del patiment i misèria de la persona que ella estima, i tampoc vol acceptar la seva realitat, per tant, la solució més fàcil que troba és el que sempre han dit que era el destí de tota aquella persona que no fos com havia de ser, suïcidar-se per no continuar perjudicant els altres amb els seus problemes. Així doncs, aquesta pel·lícula no surt de l'estereotip normatiu, que s'havia de seguir en el cinema per donar-li un final al personatge homosexual.

I deixant a un costat l'homosexualitat i la censura d'aquesta, en cap moment tampoc es mostra la persona morta, només es mostra una corda i més tard una cadira bolcada per indicar que s'ha penjat i posat fi a la seva vida. Això fa pensar que encara en aquell moment, la censura anava molt més enllà, no volien mostrar de cap mena la realitat que es vivia en aquell moment, fos el que fos, no acceptaven la idea de veure en una producció cinematogràfica la representació de coses desagradables, però reals que provoquessin que les persones menys culturitzades no coneguessin el seu destí i realitat i visquessin en una bombolla on només es podia ensenyar la cosa indicada.

5.3. *Brokeback mountain*, Ang Lee (2005)

Brokeback mountain és una pel·lícula nord-americana dirigida per Ang Lee basada en el llibre d'Annie Proulx publicat el 1997. En aquesta pel·lícula trobem grans noms d'actors de Hollywood com Heath Ledger, Jake Gyllenhaal i Anne Hathaway. Estrenada a finals del 2005 i guanyadora de tres *Oscars* d'entre vuit nominacions.

Argument:

Estiu del 1963. Dos vaquers, Ennis del Mar (Heath Ledger) i Jack Twist (Jake Gyllenhaal), es coneixen mentre fan cua per ser contractats per treballar al ranxer de Joe Aguirre. Els dos aspiren a aconseguir un treball estable, casar-se i formar una família. Però quan són enviats a cuidar el bestiar a la muntanya Brokeback no s'esperen que entre ells sorgeixi un sentiment d'afectuositat tan gran que acaba derivant en una relació molt íntima entre tots dos. En acabar l'estiu, tots dos es veuen obligats a separar-se, abandonar la seva estimada muntanya i seguir per camins separats, tot i que seguiran tenint aquest estiu en el record. Quatre anys més tard es retroben, però tots dos ja han refet la seva vida.

5.3.1 Els personatges

En aquesta pel·lícula des del principi es veu quina és la gran diferència entre els dos personatges. En Jack Twist és una persona molt oberta i es podria dir sociable, més confiat en si mateix i en tot allò que fa. No té problemes en acceptar el que és, tot i que ho negui als altres i es deixa emportar molt per la situació en la qual es troba en cada moment. En canvi, l'Ennis del Mar, per culpa de la seva infància i també per ser com és, la sensació que transmet és d'algú molt més fred i tancat, que no confia gaire en si mateix ni en els que l'envolten, i no té gaires esperances en el que li presenta el futur.

És una persona que li preocupa molt el que la gent pugui dir o veure sobre ell, per tant, no actua tan lliurement com voldria, tem ser jutjat pels altres, sobretot negativament.

Tot i ser molt diferents entre ells, a poc a poc la seva relació es fa més propera a causa de la gran quantitat de temps que passen junts treballant sols a la muntanya, on a vegades es fan companyia sense dir-se res o només conversant un d'ells, i sovint és en Jack qui pren la iniciativa.

Les aparences dels personatges en aquesta pel·lícula no indiquen des d'un principi que els personatges puguin ser homosexuals, ja que no segueix l'estereotip típic d'aquella època, és a dir, tot i que la pel·lícula fos estrenada el 2005, està ambientada l'any 1963, per tant, en aquella època, el cinema mostrava els personatges segons l'estereotip que estava marcat per la societat, però en aquesta pel·lícula no trobem això, no es facilita la comprensió directa de com són, només són dos joves vaquers que busquen treball i gràcies a ell, les seves vides fan un gir durant uns mesos per després tornar a l'estabilitat de les seves vides anteriors.

Una altra de les diferències entre els dos personatges és que en Twist no té por o no en mostra en vers a què puguin dir sobre ells les persones. Té clar com vol que sigui el seu futur i no aguanta haver de viure mentint i amagant tot allò que sent; en canvi, l'Ennis és molt més temorós, a més, afegint l'experiència traumàtica que va viure en la infància i que el deixa molt marcat, provoca que tot i conèixer quines són les seves circumstàncies, sap el que els hi pot passar, per això, no és capaç d'arriscar-se a perdre la família que ha format i saber que en un futur pot acabar com aquell home que va veure amb nou anys, n'és completament conscient de què els podia passar. Això és el que els diferencia, com d'audaç i ambiciós és un, i com de covard i conformista és l'altre respecte el futur i la qualitat de vida que els hi esperen a tots dos.

Una cosa a afegir és que l'Ennis és molt callat i no parla gaire, però quan ho fa no perd el temps i diu sempre la veritat encara que fereixi a la resta; també se'l veu molt nerviós quan ha de dir coses importants als altres, sobretot al Jack. Un exemple és com s'intenta menjar les ungles, es posa les mans dins de les butxaques o evita el contacte visual quan li diu al Jack que no es podran veure fins al novembre (1 h 44').

En aquesta pel·lícula hi ha molt més de contacte físic entre els personatges i es recolzen l'un en l'altre. És una pel·lícula on l'espectador no perd detall de com evoluciona la relació entre els dos joves i com ho fan els mateixos personatges. L'escena on l'Ennis esclata a plorar perquè no pot més i el Jack el calma és un clar exemple de l'evolució dels personatges, ja no només dins la pel·lícula, sinó en el cinema i la representació

homosexual perquè el fet de mostrar un home en un moment tan íntim i poc vist en la societat i al cinema en l'època d'ambientació provoquen que sigui un moment revolucionari. A més, els podem veure a tots dos plorar o tenir algun moment de vulnerabilitat i afecte, anys abans no s'hauria permès mostrar homes expressant qualsevol classe d'emoció ni molt menys que fos un altre home qui el consolés.

Com que no poden ser una parella que es pugui mostrar obertament davant la societat ni que poden ser vistos constantment, tots dos viuen dels records i moments que dels dos junts per tal de poder aguantar el seu dia a dia separats. Quan l'Ennis visita la casa de la infància d'en Jack, se n'adona de com s'estimaven l'un a l'altre sense mai poder mostrar-ho, a vegades ni a l'altre home, quan veu que aquest guardava les dues camises que tots dos portaven l'últim dia que van estar a la muntanya *Brokeback* dins del seu armari sense que l'Ennis ho sabés. Això és una declaració total a l'espectador que indica que l'amor funciona de la mateixa manera sigui entre unes persones o unes altres.

5.3.2 El tracte de l'homosexualitat a la pel·lícula

Des del principi de la pel·lícula, quan tots dos personatges es coneixen, però no parlen entre ells, es pot veure com hi ha una certa tensió entre ells i com de tant en tant, miren l'altre intentant observar-lo. D'aquesta manera, es va construir la seva relació sense veure's forçada ni massa accelerada. En els dos personatges hi ha dues de les reaccions diferents que una persona pot tenir en adonar-se que se sent atreta per algú del seu mateix sexe. En Jack, tot i negar que sigui homosexual, se'l veu com més segur del que està fent, com que en el moment exacte no li dona gens d'importància i es deixa emportar poder gaudir; mentre que l'Ennis, tan tancat i desconfiat com és, no vol acceptar de cap manera el que pot començar a sentir per l'altre vaquer, és qui nega rotundament ser "marica", com s'anomenen durant tot el film, després de mantenir relacions sexuals amb en Jack la nit que havia de vigilar les ovelles. Com és d'esperar,

l'endemà, l'Ennis no vol mirar ni parlar amb l'altre jove perquè se sent avergonyit i l'intenta evitar tant com pot. Però una de les següents escenes més íntimes que es poden veure és quan l'Ennis el va a buscar a la seva tenda i en Jack no para de dir-li que estigui tranquil, assegurant-li que mentre estiguessin allà tot estava bé amb ells i és quan per fi, es veu el primer petó de la parella de vaquers. Aquestes escenes més personals fan que la pel·lícula se senti creïble, que allò que mostren és el que passa qualsevol persona i en qualsevol relació amorosa.

L'Aguirre en el film seria un dels representants de la societat que no accepta de cap mena tenir a prop a dos homes que mantenen una relació tan propera entre ells. Cal destacar com tots dos joves refan les seves vides amb dues dones i formen les seves famílies de manera immediata, per tal de donar la raó al seu antic cap i poder trobar treball, ja que necessitaven ser tan normals com fos possible, però encara recorden els moments que havien viscut temps abans junts.

L'escena on, després de quatre anys, l'Ennis explica en Jack l'experiència traumàtica que va viure a la seva infància i el va deixar marcat és un retracte literal de què passava amb totes aquelles persones homosexuals o sospitoses de ser-ho, que al mínim indici els volien sense vida. A més, que l'Ennis detalli el que va viure amb el seu pare, dona a conèixer a l'espectador el perquè ell és així amb les persones, tan desconfiat i sempre deixant certa distància, sense apropar-se massa per tal que no el coneguin gaire, i sobretot, mostra perquè ell no pot acceptar, a l'inici de la pel·lícula, la seva relació amb en Twist i que se senti atret per una persona del seu mateix sexe.

Aquesta pel·lícula sense necessitar molts personatges és capaç de mostrar les dues cares de la moneda, les dues reaccions que poden sentir les persones a l'assabentar-se i adonar-se de quina pot ser la seva orientació sexual, l'acceptació i el rebuig cap a un mateix.

També trobem la reacció de la dona de l'Ennis en veure'ls junts, vol evitar estar amb ell i la sensació que mostra és de no voler acceptar la realitat a la qual s'enfronta, de rebuig i cert fàstic cap al seu marit, i de protecció envers les seves filles petites. Probablement, el que sent és que ha estat tot aquest temps enganyada i sense conèixer amb qui estava compartint la seva vida, però no és capaç de dir res. A l'hora dir-li al seu ja exmarit, ho fa d'una manera despectiva, anomena porc en Jack i utilitza la metàfora de les truites, un peix que sempre ha estat associat als homes homosexuals. I la reacció de l'Ennis no ajuda, ho fa violentament i amenaçant a tothom que a la mínima que algú li digui alguna cosa saltarà a donar-li cops de puny, mostrant que el que una persona sàpigues que era homosexual era sinònim de no tornar a ser vist com una persona normal, de marginació i menyspreu envers la seva persona.

5.3.3 Escenes i filmació

En aquesta pel·lícula de manera molt òbvia es pot veure un gran salt cinematogràficament a diferència de les dues pel·lícules analitzades anteriorment. Ja trobem color i un gran nombre de plans i angles que ajuden a l'espectador a sentir les emocions que els personatges volen transmetre.

Compta amb diverses escenes íntimes entre els dos personatges homosexuals, en canvi, anteriorment, no hi havia ni la més mínima carícia en tot el film.

La pel·lícula utilitza la mateixa paleta de colors durant les dues hores que dura, el verd predomina sobretot, els blaus clars i algun to més càlid com ara el marró o l'ocre. Aquesta decisió ajuda al fet que, ja no només els personatges no vagin vestits amb l'estereotip que hi havia, sinó que tampoc justifiquin el fet de ser homosexuals amb els colors que se suposava que se'ls havia d'identificar, com ara els més associats a la dona, justificant la feminització d'aquests. També un afegit que anteriorment no s'ha vist és la incorporació d'escenes sense cap diàleg, però mostrant els diversos personatges fent alguna cosa junts, això serveix perquè l'espectador pugui sentir la connexió dels personatges des de més a prop i sentir-se dins de la pròpia pel·lícula, ja que sense paraules, només amb la música i les accions a la pantalla, es pot sentir que els personatges són representats de la manera més natural i realista, com si fossin captats sense que ells ho sabessin.

L'escena on l'Ennis i el Jack estan al voltant del foc comentant i explicant-se el que és la seva vida ara i com se senten és una de les més íntimes i sentimentals de tot el film, tots dos personatges s'obren a l'altre, tot i haver estat quatre anys sense veure's i se

sent com si no hagués passat el temps entre ells, mostrant i captant de manera excel·lent, una vegada més, la química que hi ha entre els dos homes.

5.3.4 El diàleg

Hi ha un moment de la pel·lícula on en Joe Aguirre, el senyor que els contracta per treballar, va a visitar-los a *Brokeback* i els veu molt propers l'un amb l'altre. En apropar-se al Jack, li comenta que un familiar està malalt amb pneumònia i aquest contesta dient que ell no pot fer res, i a això Aguirre contesta que ell no pot fer res perquè ni a la muntanya ni a la ciutat ell no pot curar la pneumònia, però ho fa amb un to que es veu que la seva intenció és una altra. L'espectador pot arribar a entendre que Aguirre no vol dir pneumònia sinó que li vol fer saber que sap el que passa entre ells i que per molt que ho amaguin és impossible que la gent no se n'assabenti.

Una de les frases que l'Ennis utilitza per justificar el perquè no vol viure i refer la seva vida amb en Jack és "aquí nosaltres no som qui manem", aquesta simple oració explica de la manera més resumida i ràpida de quina manera havien de viure les persones homosexuals, amagades, sense ser vistes i sempre sentint-se inferiors als altres perquè ells no podien dictar-se a sí mateixos com podien viure, sempre subordinats a les decisions de terceres persones.

Al llarg de tota la pel·lícula, l'Ennis pregunta o fa comentaris al Jack sobre si alguna vegada algú ha sospitat sobre la seva orientació o bé que nota com si tothom ho sabés, això és un altre indicatiu sobre ser una persona molt insegura amb el que la gent pot dir sobre ell i que té por a descobrir el que pot passar una vegada esclati el rumor.

La manera que tenen de mostrar-li a l'altre que s'estimaven era amb paraules, però no les literals, al llarg de la pel·lícula se sent al Jack dir-li "tranquil" a l'Ennis per calmar-lo, demostrant-li que estava allà per ajudar-lo, en canvi, l'Ennis ho mostrava dient "*Puto Jack Twist*". Aquesta era la manera que tenien de fer saber a l'altre que eren algú important per ells sense haver-ho de fer de la manera tradicional amb un *t'estimo*, simplement es deixaven portar sense importar massa el que es deien.

5.3.5 Desenllaç

Una vegada més, el desenllaç no és idíl·lic, sinó tràgic. Un dels dos personatges principals és assassinat, en Jack, i coincideix que és el més obert amb la seva orientació. L'escena quan l'Ennis se n'assabenta, la seva dona tergiversa la realitat de la seva mort o potser no sap quina ha estat la vertadera causa, però explica que va ser un accident

amb un pneumàtic, però les imatges que es mostren són d'un grup d'homes apallissant-lo fins a deixar-lo sense vida; probablement perquè sabien com era.

El que fa que el desenllaç sigui rodó és el fet que tota la història acabi on tot va començar per a ells dos, a la *Brokeback Mountain*. Al final, és l'Ennis qui ha d'afrontar tot el que la vida li proposa pel futur tot sol, vivint amb el record de la seva relació i pensant en el que podria haver sigut si hagués decidit continuar la seva vida amb ell sense por a què diran. La pel·lícula finalment acaba amb una escena on es pot veure l'Ennis en l'estat més emocional possible, mostrant que encara guarda les dues camises que va trobar a l'armari d'en Jack i la fotografia del lloc que els va canviar la vida a tots dos, mostrant tot allò que en Jack li feia sentir i obrint-se emocionalment a l'espectador.

5.4 *Carol*, Todd Haynes (2015)

Carol, dirigida per Todd Haynes i escrita per Nagy Philips, és una pel·lícula basada en una novel·la. En aquest cas, la seva predecessora és *El Príncep de la sal* de l'autora Patricia Highsmith del 1952, per tant, la pel·lícula està ambientada en els anys cinquanta a Nova York i és considerada una de les millors pel·lícules d'amor. La pel·lícula va estar nominada a diversos dels grans premis del cinema, com ara els *Oscars* o els *BAFTA awards*. També és considerada segons la BBC una de les millors pel·lícules del segle XXI.

Protagonitzada per Cate Blanchett, Rooney Mara, Sarah Paulson i Kyle Chandler.

Argument:

Nova York, anys 50. Therese Belivet (Rooney Mara), una jove aspirant a fotògrafa i dependenta d'una botiga de Manhattan que somia amb una vida millor, coneix un dia a Carol Aird (Cate Blanchett), una dona elegant, més gran que ella i molt sofisticada que es troba atrapada en un matrimoni infeliç. Entre elles sorgeix una atracció immediata, cada vegada més intensa i profunda que canviarà les seves vides per sempre. Hauran d'afrontar els problemes que comporta mantenir una relació amb una altra dona.

5.4.1 Els personatges

Carol Aird és una dona molt elegant, representa la maduresa i la seriositat, a través de la seva bona educació que, juntament per la seva vestimenta, transmet aquesta aura seductora que atrapa i atreu tot aquell que es pari a veure-la. Però no només és el seu físic o manera de vestir que ajuden a transmetre aquesta idea, sinó que la seva personalitat és la que permet adonar-se que sap com seduir i connectar amb una persona només amb la mirada. A més, el fet de ser la més adulta de les dues dones,

comporta que sigui ella qui ha de lidiar amb els problemes familiars comuns i mostrar estabilitat davant els altres.

En canvi, la Therese Belivet és el personatge que representa la joventut i l'aventura de poder explorar i viure experiències a la vegada que va configurant el seu futur. La Therese mitjançant la fotografia, mostra i transmet tot allò que sent al veure el que l'envolta, sobretot paisatges i objectes, però és gràcies a la Carol i la seva bellesa glamurosa quan fa el pas endavant per fotografiar les persones i expressar-se sense por, és una noia caracteritzada per la seva poca habilitat i confiança per comunicar-se utilitzant la paraula. També es mostra en ella la realitat dels joves que comencen a fer-se adults, amb una vida avorrida, molt monòtona i rutinària, i com arriben a trobar la manera de trencar amb aquest conformisme amb el qual viuen i tornen a sentir el que és viure un altre cop. Per a la Therese el que li permet fer aquest gir que li aporta aire fresc a la seva vida és conèixer la Carol.

Ambdues troben en l'altra la companyia, el confort i l'enteniment que ningú ha sabut donar-los. Des de la primera escena on es troben per primera vegada, es noten les grans personalitats de les dues dones, ja no només reflectides a través del seu vestuari, els colors que porten o el maquillatge, sinó per com parlen amb els altres i l'educació i respecte que mostren envers altres persones que les rodegen, però sense mai deixar oblidada la connexió tan especial que hi ha entre les dues des de la primera mirada, provocant que l'espectador quedi totalment atrapat en aquesta atmosfera on tot encaixa.

El procés d'apropament i coneixença entre elles és lent i cautelós sobretot marcat per les seves grans diferències, com ara l'edat, el nivell de vida o la classe social que afecten sobretot la manera com afronten el que la gent pensa sobre elles o la seva orientació sexual, marcades pel fet de com es desenvolupen en una situació així, tan inesperada, però intensa, on s'han de conèixer i obrir a l'altra persona sense sentir que s'arrisquen massa i poder perdre-ho tot. L'Abby Gerhard (Sarah Paulson), una amiga molt íntima de la Carol, les ajuda en tot moment. És ella qui en els moments més crítics per a la parella els hi dona una mà i les consola. Sap pel que passen totes dues dones perquè ella és una dona més que ha hagut de patir el mateix. És en ella en què es representa aquella petita minoria de persones que saben quina és la Carol de veritat i tot el que passa al seu cap, reflectint el que serien els amics propers en les situacions a la vida real.

A diferència d'aquestes tres dones, el marit de la Carol, l'Harge Aird, utilitza qualsevol cosa, a la desesperada, per recuperar la seva dona, sense pensar en cap moment el que està fent. No se'l mostra enrabiat ni decebut per saber la realitat de la seva dona, sinó que ell vol que torni a ser el que era abans, com si no hagués estat així des de

sempre. A altres pel·lícules veiem sobretot com els marits o les dones es posen a la defensiva i són incapaços d'entendre-ho, però en aquesta això no passa. Sí que actua malèvolament per no perdre la seva filla, fent servir com a prova definitiva l'orientació sexual de la seva dona utilitzant-la com a cosa nociva, però en cap moment se'l sent retreure-li a la Carol que se senti atreta per algú del seu mateix sexe, punt a favor de l'evolució.

Escena en què un espia, contractat pel marit de la Sra. Aird, obté una prova legal del fet que és una dona homosexual per aconseguir la custòdia de la filla que tenen en comú.

5.4.2 El tracte de l'homosexualitat a la pel·lícula

La representació de l'homosexualitat femenina al cinema sempre ha tingut la intenció de satisfer sexualment l'home heterosexual que veurà la pel·lícula, utilitzant les dones que apareixen en el film com un objecte fetitxista sense representar el que de veritat passa en la realitat: dues dones poden enamorar-se, ser afectuoses i sentir-se atretes l'una de l'altre tal com ho fan qualsevol parella heterosexual. I aquesta pel·lícula aconsegueix deixar de banda aquesta generalització i presentar aquesta història d'amor prohibit de la manera el més real possible.

A *Carol*, ja es veu un gran avenç en relació amb la representació i tracte que es dona a l'homosexualitat a la gran pantalla. Tot i estar ambientada en els anys cinquanta del segle passat, es mostra moltíssim més del que anys enrere feien, ja que ens trobem amb una pel·lícula del segle XXI. Només fa falta veure les mirades que hi ha entre les dues dones per entendre'n la connexió. Es mostra la seva relació i com aquesta sorgeix exactament igual que qualsevol altre, construïda pel desig, atracció i admiració que tenen per l'altra persona. Aird, per exemple, utilitza elements i paisatges de la natura per afalagar la bellesa i el que li fa sentir la Therese. La pel·lícula es construeix a base de mirades, gests, carícies poc explícites o frecs que ericen la pell, sense que es necessiti res més per mostrar el que és l'amor entre dues persones, i que no importi el seu sexe, edat, classe social o nivell de vida.

Els dos personatges principals representen les dues cares del que pot passar en una relació homosexual. Carol és la dona que ja ha experimentat tot el procés de conèixer i entendre el que ella vol, d'aprendre dels errors i de saber allò que li agrada, per tant, només veure la Therese sap el que vol que passi. En canvi, la Therese representa a totes aquelles persones que no se n'adonen o encara no coneixen aquesta part que no ha emergit a la superfície i que s'han de deixar portar per entendre-la i entendre's a si mateixa, en tot el seu conjunt. Ella, a diferència de la Carol, al veure-la per primera vegada no sap el que vol d'ella, és encara una dona jove que no ha explorat tot el que podria, i tampoc ha definit totalment quina és la seva personalitat, per tant, va a passes molt més petites en relació amb allò que sent per l'altre dona.

Es deixen de banda els estereotips de les pel·lícules homosexuals, no es veu una escena on la protagonista descobreix la seva orientació sexual o tracta d'entendre el que li passa com solia fer-se; tampoc trobem els estereotips típics per representar el lesbianisme, ja que cap de les dues és representada amb les aparences masculines comunes. I més tard es comentarà el desenllaç, que tampoc segueix l'estereotipatge dels finals tràgics en pel·lícules de trama homosexual.

La història té lloc a Nova York durant els anys cinquanta, per tant, es troben en el moment àlgid de l'opressió i repressió del col·lectiu LGBTI. No es pot esperar un amor fàcil i senzill, són dues dones, amb parella, que s'enamoren dins d'un marc social que no les accepta i les odia. La pel·lícula reflecteix l'angoixa i desesperació per la qual passaven totes aquelles persones que van haver de patir-ho en aquell moment. El moment quan Carol deixa tot el que tenia i marxa de viatge amb la Therese per tal d'oblidar tot el que té a casa seria el clar exemple d'aquest sentiment, però encara és més evident, la por que sent a ser descoberta o que els hi passi alguna cosa a qualsevol de les dues quan en assabentar-se que les espiaven, marxa sense acomiadar-se per tornar una altra vegada a la seva vida grisa i obscura, i tenir la certesa que la Therese està segura lluny d'ella, fora de perill.

De les 4 pel·lícules analitzades fins ara, és l'única on apareix la paraula "t'estimo" dita per una de les dues persones dintre de la relació. A més, la manera en com reacciona la Therese en sentir aquestes dues paraules sortir de la boca de la Carol representen en la màxima esplendor la reacció de qualsevol persona en pensar que durant els anys cinquanta dues dones que se senten atretes poguessin arribar a dir-se paraules tan significants i personals, sense sentir-se culpables d'utilitzar-les.

És important esmentar les escenes íntimes entre la parella. Són les més explícites mostrades fins ara en aquesta anàlisi. Totes dues dones nues, cosa que en les anteriors no havia sortit cap dona, exposant-se a la càmera i mantenint relacions sexuals juntes, demostrant la gran evolució que s'ha fet tant com a societat com a la indústria.

5.4.3 Escenes i filmació

Durant la pel·lícula els angles i plans evolucionen a la vegada que la relació entre elles ho fa. No hi ha gaires plans on totes dues juntes siguin al centre de la pantalla quan parlen sobre qualsevol cosa que no corresponguin a elles mateixes, sempre hi ha alguna cosa que impedeix veure les dues dones juntes, sigui una finestra o una porta que aporti algun reflex o faci d'obstacle.

Però a mesura que es coneixen, connecten amb l'altre, comparteixen les seves pors o inquietuds, a mesura que la Therese comença a esbrinar el que ella vol i el que sent, aquest pla es va expandint i ampliant, com si es fes més gran, fins a arribar al punt on podem trobar-les a totes dues assentades al centre de la càmera parlant sobre el que volen i desitgen, com si fos una metàfora visual sobre l'evolució dels personatges.

Cal esmentar que quasi tota la pel·lícula és basada en un flashback, ja que comença amb l'escena on totes dues es retroben sense els espectadors saber què és tot el que ha passat abans d'aquesta escena.

L'espectador que veu créixer la seva relació ho fa gràcies al fet que és una pel·lícula que utilitza moltíssims primers plans i primeríssims primers plans que permeten endinsar-se dins de les conversacions, sovint en silenci, que tenen les dues protagonistes, les mirades, els detalls de la seva pell, roba o rostre... És una pel·lícula que es deixa sentir i entendre. Haynes, el director, és qui vol jugar perquè es pugui transmetre tota aquesta connexió sense necessitar tantes paraules, sinó que només amb els plans cinematogràfics sigui capaç de fer sentir a tots, les emocions que elles dues senten a cada moment i en cada carícia. Una altra de les coses a afegir sobre l'enregistrament de la pel·lícula és com usa els plans generals o mitjos, per tal de no carregar massa d'emotivitat i intensitat una història que ja és prou dramàtica i sentimental per si mateixa.

L'estètica de Carol i sobretot la part visual, deixant de banda la gran actuació de tot l'elenc, són dues coses molt remarcables de la pel·lícula. Són dos dels pilars principals que fan que la història sigui tan bona com és, i realitzen un paper magistral per tal d'aconseguir que aquesta atracció traspassi la pantalla.

5.4.4 El diàleg

Com ja s'ha esmentat prèviament, és una pel·lícula que guanya més pels seus silencis i interpretacions que pels seus diàlegs. I és que són els petits gests, mirades o carícies que es repeteixen constantment els que fan que s'aguditzin totes les emocions que estan a flor de pell entre les dues dones. La complicitat, confiança i connexió que hi ha entre Rooney Mara i Cate Blanchett en posar-se davant la càmera i mirar-se o acariciar l'espatlla, com veiem en tres o més ocasions, són les que fan que aquesta passió, nerviosisme, desconeixement l'una de l'altre, sigui tan intens entre els personatges que el propi espectador senti com el seu cor s'accelera a la vegada que els d'elles ho fan.

Sí que hi ha diverses frases importants que destaquen la situació en la qual es troben. La primera d'elles és l'escena on la Therese pregunta a la seva parella sobre l'enamorament entre dues persones del mateix sexe. La poca informació que hi havia en aquesta època sobre l'homosexualitat i l'amor en si, són mostrades en aquesta curta escena que ajuda a entendre el personatge d'ella, innocent, curiosa i sense gaire experiència ni coneixement sobre les relacions o la vida. Un altre dels moments valuosos d'aquesta pel·lícula és el moment de la lectura de la carta que la Carol deixa a la Therese al marxar on li explica que encara és massa jove per entendre el que passa a totes dues, per tant, li està dient que encara necessita més experiència i autoconeixement sobre si mateixa i, sobretot, ha de saber entendre el perill que comporta aquesta relació considerada com a prohibida. L'última oració de la carta on diu *t'allibero* és la més potent de tot el text que li escriu. La Carol sap de primera mà el que és viure amagada i no vol que per culpa seva la jove fotògrafa hagi de viure el mateix. En dues paraules li afirma que encara és massa aviat perquè hagi de tancar-se en si mateixa, la convida o l'obliga que visqui i conegui el que és viure lliurement, i després ja tindrà temps per haver-se d'amagar. I per últim, un gran moment és quan la Carol accepta públicament el que és. Novament, s'utilitza la paraula condició o naturalesa per explicar que és homosexual i

no es penedeix d'això. Tal com diu ella: "No té sentit viure en contra de la teva naturalesa", és una manera indirecta de dir a totes aquelles persones que se sentin de la mateixa manera que no es neguin a si mateixes el que els passa, ja que és una cosa que ningú, per molt que ho intenti, podrà controlar, canviar o erradicar.

5.4.5 Desenllaç

Segons els crítics té un dels millors finals de la història del cinema. Per primera vegada en les quatre pel·lícules esmentades, trobem un final no tràgic. No hi ha cap suïcidi o mort de cap personatge, i no és un final trist, és un final sense paraules, ja que finalitza amb una gran escena on totes dues creuen mirades tal com ho fan per primera vegada a la botiga Frankenberg. Una mirada que diu tot el que les paraules no són capaces d'expressar. Un final que ensenya a l'espectador l'evolució i creixement que totes dues dones han viscut al llarg de la pel·lícula. Totes dues han trobat, per fi, la persona amb qui volen compartir la seva vida, s'han trobat a si mateixes i han conegut qui són i qui volen ser en el seu futur. Una mirada que demostra que totes dues s'estimen sense importar què diguin els altres. Un final íntim i emotiu, on la Therese en veure la seva estimada sent una vegada més per què s'ha enamorat d'ella i què li fa sentir només veure-la asseguda a l'altra banda del restaurant; un final ajudat per una càmera lenta que permet a tots els espectadors fixar-se en cada detall de cada una de les emocions que volen transmetre només amb els seus ulls i somriure.

Potser, una de les raons per les quals aquesta història és representada d'aquesta manera tan íntima i real és perquè el director també pertany al col·lectiu LGBTI i volia mostrar una història que tractés les dificultats i problemes que comportava ser homosexual dins d'un context social que no ho tolerava però sense haver d'arribar a la catàstrofe de tragèdia i desesperació, ja que d'aquest tipus de pel·lícules tràgiques tenim moltes. I és que comptar amb pel·lícules amb històries LGBTI on el seu desenllaç no sigui la mort d'un dels personatges principals també és necessari.

5.5. *Call me by your name*, Luca Guadagnino (2017)

Call me by your name, dirigida per Luca Guadagnino i escrita per James Ivory, va ser estrenada a la gran pantalla el 2017. És una pel·lícula nominada a diversos premis i guanyadora de l'Oscar a millor guió adaptat. Està inspirada en la novel·la de 2007 d'André Aciman titulada igual, la novel·la és qui la precedeix. Amb aquesta pel·lícula, Luca Guadagnino culmina la seva trilogia més famosa, *Desire*, la qual anteriorment compta amb *I am Love*, 2009, i *A Bigger Splash*, 2015. Tot i ser trames molt diferents entre elles, totes tres produccions tenen una narració i temàtica semblant, les tres tracten d'explorar què és el desig i com el viu cadascú. En un principi, Guadagnino no tenia pensat que les tres pel·lícules formessin un fil conductor, però després del llançament de *Call me by your name* va començar a fer-hi referència. No només tenen en comú la seva narració, sinó que també segueixen la mateixa estètica i és que totes tres transmeten el desig com a una interacció sensual amb tot allò que ens rodeja i la importància del nostre entorn, objectes, espai físic... Tots tres films mostren un desig molt diferent però real, i aquest és l'element dominant a totes tres pel·lícules.

Argument:

Elio Perlman (Timothée Chalamet) és un jove de 17 anys que passa el calorós estiu de 1983 a la casa de camp dels seus pares al nord d'Itàlia. Passa el seu temps lliure gandulejant, llegint llibres, escoltant música i nedant fins que un dia arriba el nou ajudant del seu pare a la gran vil·la. Oliver (Armie Hammer) estatunidenc i encantador, té arrels jueves, com l'Elio; també és jove, però més gran que el fill dels Perlman, atractiu i segur de si mateix. Al principi Elio es mostra fred i molt distant amb el jove americà, però aviat comencen a sortir junts pel poble i a mesura que l'estiu avança, l'atracció mútua entre la parella es fa més intensa.

5.5.1 Els personatges

L'Elio és el personatge més jove, per tant, més immadur i que no té gaires coneixements, tal com diu ell, sobre coses importants de la vida. Se'l vol mostrar com la persona que vol experimentar, explorar i conèixer qui és per poder créixer com a persona i tenir una visió més àmplia sobre l'amor, la sexualitat i la vida en general. És un noi molt tancat en si mateix, només es deixa portar per la música i la lectura, que sovint són l'única via a través de la qual pot expressar-se. Li costa molt posar paraules als seus sentiments i no sentir-se ridícul davant la persona que l'escolta, sembla que no vol que els altres coneguïn aquesta faceta seva. En un principi, no acaba d'encaixar amb l'Oliver, no per res dolent, sinó que fa l'efecte que pensa que ell és tot allò voldria ser, però no sap com arribar-hi. Constantment, se'l sent menysprear-se i sentir-se inferior a la resta, insegur del que fa i del que sap. I sobretot un tret molt representatiu de la seva personalitat és la constant necessitat de tenir la validació i opinió positiva de la resta de persones, sobretot de l'Oliver, per sentir-se bé amb si mateix i tenir l'acceptació externa sobre el que diu.

Durant la primera part de la pel·lícula, quan encara no es coneixen gaire els dos joves, l'Elio comença a sentir alguna cosa pel jove universitari, al principi encara no sap definir que és allò que li passa cada vegada que el veu i es pot notar en cadascuna de les seves expressions, està confús per no saber si és admiració, adoració o simplement s'està enamorant d'aquell noi que observa cada dia i que sap que el seu cos no li permet deixar de pensar en ell. L'Elio és una persona que encara es desconeix a si mateix, és com un enigma que a poc a poc s'ha d'anar descobrint, però el que és interessant és que l'espectador el pot llegir molt fàcilment, és a dir, és un personatge que crea una contradicció, ja que a ell mateix encara li resulten incompressibles moltes de les accions que duu a terme, no sap el perquè les fa ni perquè és com és o perquè reacciona d'una manera i no d'una altra; mentre que aquell que veu la pel·lícula és capaç d'entendre el perquè de cadascun dels seus moviments sense cap dificultat, com si fos un llibre obert.

L'Oliver representa la maduresa i l'experiència d'haver viscut més que l'altre jove, tampoc és gaire obert amb els seus sentiments, sobretot al principi, no és tan predictable com l'Elio, qui actua molt més per desesperació, a vegades. És un home espontani i que es pensa poc les coses abans de dir-les en veu alta o dur-les a terme. Segons el que diu al llarg del film, suposem que el seu pare és bastant més estricte i tradicional que el pare de l'Elio, el professor, per tant, no vol que ningú sàpiga o vegi que se sent atret per un home i és per això que en diverses ocasions diu a l'Elio coses com: "m'ho està posant molt difícil", "vull ser bo" o fins i tot, li demana perdó a l'Elio per si l'està confonent. A ell també li costa acceptar la realitat i els seus sentiments perquè després del primer petó entre tots dos, es distancia molt de l'Elio i fins i tot, l'evadeix, però finalment acaba fent el pas endavant perquè el que sent pel jove és una cosa tan inexorable que necessita que continuï, necessita poder conèixer què és.

El pare de l'Elio, el Mr. Perlman, té un paper molt important en el procés d'acceptació del seu fill, no és massa explícit amb les seves paraules i no ens n'adonem fins als últims minuts, però tan ell com la seva dona entenen el que passa entre els dos nois, inclús es podria dir que s'adonen abans que ells dos de la potent connexió que hi ha entre ells i no paren de recordar-l'hi al seu fill. El seu paper a la pel·lícula és com el de l'amic que sempre està allà donant pistes als altres i que finalment es converteixen en fonamentals per a l'evolució i autoconeixement del protagonista.

5.5.2 El tracte de l'homosexualitat a la pel·lícula

El director, Luca Guadagnino, no vol identificar la pel·lícula com un film homosexual sinó, com ha dit en nombroses entrevistes, ell considera que és una pel·lícula sobre l'amor i la família, que tracta la compassió i la transmissió d'emocions i coneixement amb els altres per poder créixer com a millors persones. També com s'hi intenta mostrar

la manera en què cadascú tracta de descobrir qui és i què és el que hi ha en el seu interior.

En una entrevista feta per *Vogue*, Luca Guadagnino és preguntat si durant el film s'havia tractat de mostrar les diferències entre l'homosexualitat i l'heterosexualitat, la seva resposta és que aquesta no és la visió que té de la vida, explica que ell no entén per què hi ha una divisió entre totes dues orientacions si busquen exactament el mateix, el desig i l'estima. És per això, que la relació dels dos nois en la pel·lícula se sent tan propera, ja que no s'intenta mostrar cap tracte diferent, són dues persones que lentament descobreixen el desig que hi ha dins seu per estar amb l'altre, i així és mostrat pel director.

És una pel·lícula reivindicativa en molts sentits, entre les cinc visualitzades és l'única on ja s'obre la porta a la masturbació, on trobem una altra parella d'homes adults homosexuals que viuen obertament i on els pares del protagonista entenen i saben des d'un principi la connexió tan especial i única que tenen els dos joves. El diàleg final entre el pare de l'Elio i ell després que l'Oliver marxés, no és només una lliçó que vol que el seu fill aprengui, sinó que al darrere hi ha la intenció que tota persona que l'escolti s'hi senti reflectit, que d'una manera o altra li serveixi per aprendre i reflexionar sobre la vida i sobretot el que un sent. Vol donar a conèixer d'aquesta manera, després de la separació devastadora del seu fill amb el seu gran amor d'estiu, que ell també s'ha sentit d'aquesta manera, tot i que ningú ho sabés, però que a diferència del seu fill, no es va atrevir a fer el pas definitiu. Tot això fa, que per primera vegada en cinc films diferents, s'entengui que l'homosexualitat sempre ha estat present, en totes les generacions i a tots els llocs del món, no és només una cosa de persones o cultures concretes. És el fet que encara existeix l'ocultació d'una cosa tan senzilla com és estimar una persona i com és de fàcil que altres persones mai s'adonin que dins de cadascú pot haver-hi un món totalment aliè que ningú pot conèixer pel que la societat considera que no és acceptable. Això sí, també es mostra, tot i que sigui en un petit segon al final de la pel·lícula, com seguia havent-hi famílies que condemnaven els seus familiars per ser homosexuals, tal com deixa entendre l'Oliver sobre el seu parentre parla amb l'Elio temps després de separar-se.

Tota la història es construeix gràcies a la tensió que hi ha entre tots dos des del principi, amb un Elio que encara no ha esbrinat quins són els sentiments que té pel nou benvingut, si agradables o que deixen bastant a desitjar, arribant a un Oliver el qual encara no se'l pot llegir gaire, ja que no es deixa conèixer fàcilment. Finalment, acaben deixant-se portar pel desig de conèixer i esbrinar què és el que els atrapa de l'altra persona. L'Elio retracta en la seva persona, tot el procés evolutiu d'acceptació d'un mateix amb els seus pensaments i a la vegada el creixement de sentiments cap a una altra persona sense saber el perquè passa.

El tracte d'aquesta pel·lícula és l'essencial perquè l'espectador s'identifiqui i pateixi amb els personatges, ja que la representació de l'amor entre ells està creat d'una manera tan intel·ligent que l'espectador es passa gran part de la pel·lícula anhelant perquè arribi el moment on tota aquesta tensió que hi ha entre ells exploti i pugui recordar a tots que a vegades el que un menys s'espera, succeeix i sacseja a tothom que hi passa per davant.

Encara que no ho sembli, aquesta pel·lícula ha aconseguit que moltes persones que l'han vist, sigui la seva orientació sexual la que sigui, es vegin reflectits en aquests personatges i la seva relació, i que la visquin de totes les maneres possibles. Un dels temes principals és el pas del temps i com afecta aquest a la vida de cadascú de nosaltres, reflecteix perfectament la idea que cada vegada gaudim menys de les coses a mesura que ens fem grans, ens consumim i deixem de ser els éssers que érem. Les preocupacions, temors i judicis acaben apoderant-se de les vides de cadascú i tothom deixa de viure la vida com quan s'és adolescent i arriben aquests núvols de negativitat que comencen a afectar tot allò que es fa i es pensa, deixant de banda que som persones i tenim cor, un cor que s'ha d'anar alimentant de bons records i moments perquè quan no es puguin crear més, tothom sigui capaç de repetir-los i que no cessin mai, aquest és un dels missatges principals de la pel·lícula.

5.5.3 Escenes i filmació

És una pel·lícula d'allò més senzilla que es pot trobar, però això és el que fa que sigui especial. La simplicitat i realisme de l'escenografia i el vestuari són el que fan que la història encara sigui més apassionant. Tonalitats càlides, amb vermells i taronges que representen l'estiu, la passió i el desig, el gran predomini del verd i el blau durant tota la pel·lícula, fins i tot escenes senceres només amb aquests colors, que ajuden a fer que tot funcioni, que sembli que el temps passa lent, tot és tranquil i no hi ha presses. És com si volguessin que l'espectador tingui la sensació d'estar allà mateix, gaudint a una de les cadires del jardí llegint aquesta mateixa història. Cadascuna de les localitzacions tenen sentit, però sobretot és la casa, el lloc principal, la que dona sentit a la història.

Cada estança de la casa representa algun moment important en la història, algun sentiment; des del jardí on xalen de l'estiu i mengen tots junts, fins als dormitoris que guarden tants secrets com llibres hi ha a tota la casa. Per llegir, dormir, estudiar, reflexionar o qualsevol altra activitat hi trobem una estança diferent on poder dur-les a terme. Però això, totes tenen alguna connexió entre elles que faciliten el transcurs de la història.

Hi ha molts moments on s'utilitza el desenfocament per tal que l'atenció es fixi en tot el que passa en primer pla, però també en tot allò que succeeix al darrere que a vegades no se li dona la importància suficient.

Hi ha nombrosos plans on els personatges queden enquadrats sota un marc, en una porta o finestra per tal de posar en context sobre on es troben, com van vestits o a on s'encaminen. També es troben molts primers plans, que com a *Carol*, tracten d'ensenyar tots els detalls, emfatitzant el sentiment d'aquella escena i que tot sembli molt més proper a nosaltres, els espectadors i a les nostres vides ordinàries, sense ficció ni perfecció.

La bicicleta és un dels objectes principals que apareixen a la pel·lícula i és que són la clara definició de llibertat, una de les definicions de l'estiu i una de les sensacions que tots dos joves anhelan quan no estan amb l'altre.

Hi ha dues escenes que representen aquesta llibertat, una és el moment del ball a la festa del poble, on es poden veure molts colors, vestuaris diferents i persones ballant sense que importi qui els miri, només gaudeixen del moment, deixant-se emportar per la música i els moviments que els seus cossos dicten, és un moment on tots dos semblen oblidar tot el que els hi passa i només volen viure el moment. És tan gran aquesta sensació de llibertat, de restar importància durant una estona a tots els problemes i preocupacions, que sembla que tot transcorri a càmera lenta, donant la impressió que no acabarà mai, que el moment és infinit i la sensació d'alliberament romandrà eternament; l'altra sense cap dubte és quan per fi, l'Oliver i l'Elio poden estar completament sols en el primer viatge que fan abans que el més gran torni a casa. Està tot tan calculat per fer sentir aquest efecte de llibertat i d'aprofitar del moment. Es troben a una muntanya plena d'herbes i arbres, un paisatge majestuós i que en comparació amb ells és enorme, tot és en silenci i només se'ls escolta a ells, les seves veus i rialles, estan en pau quan estant junts, i juntament amb les seves veus, se sent la cançó principal de la pel·lícula, *Mystery of Love* (Sufjan Stevens), que fa que l'escena cobri sentit, ja que aquesta s'apodera de la imatge que l'espectador veu, fent que l'espectador al veure tot en conjunt experimenti una sensació inefable, d'aquelles que només s'entenen un cop les experimentes. Aquesta escena fa confondre la realitat amb un somni, perquè l'espectador està immers en l'ànima que té perquè el que tenen els dos joves i el que estan vivint no s'acabi i puguin estar junts lliurement. És capaç de transmetre el que se sent en entrar en contacte amb la natura, aquesta llibertat que no es pot explicar, vivint un moment únic amb una persona important mentre caminen sense que ningú els molesti o els obligui a contenir-se, estan lluny del poble, per tant, han deixat enrere allò que els oprimeix i els fa ser persones que no són.

5.5.4 El diàleg

El diàleg en aquest cas és molt important, tot i que hi hagi grans moments de silenci on la comunicació verbal no és essencial perquè entre ells s'entenen sense necessitat d'articular cap paraula, és la gran comunicació, sigui verbal o no, que hi ha entre tots els personatges el que fa que la història sigui el més real possible i que el que arribi a l'espectador sigui la gran connexió que hi ha entre ells, provocant que no existeixin moments incòmodes. El diàleg és la gran evidència de com construeixen la seva relació lentament, com parlen i s'ho expliquen tot, sense ser forçosament, mostrant-se en confiança i confort amb la presència de l'altra persona.

La conversa entre pare i fill al final de la pel·lícula és un dels moments més valuosos de les dues hores de llargmetratge, és el punt on es fa reflexionar a tothom, amb un diàleg tan pur i emocional com el que tenen ells dos i el gran consell que el pare li dona, tothom se n'adona, que aquesta pel·lícula no tracta només l'homosexualitat, sinó que dona una lliçó de vida, ens fa parar un moment i pensar sobre el que hem fet fins ara, la manera en què hem viscut i què volem viure en el futur, tornar a ser petits i ingenus.

5.5.5 Desenllaç

Aquesta pel·lícula té un desenllaç diferent del que sovint tenen les pel·lícules homosexuals. A diferència de les parelles tradicionals heterosexuales que sempre acaben amb final feliç, els homosexuals sempre han de tenir un final tràgic, el qual per norma quasi sempre acaba sent el suïcidi o mort d'un dels personatges. En aquesta, en canvi, tot i tenir un final poc feliç i amarg, es mostra una realitat que en el cinema homosexual es troba poc. El final és semblant a altres pel·lícules, on la parella s'ha de separar perquè ja no es veuen més i tots dos pateixen el desamor trobant a faltar a l'altre. Sí que és veritat que en quasi totes es veu com les parelles se separen, però en la gran majoria aquestes són forçades a separar-se abans de temps per terceres persones, ja sigui perquè no accepten la seva relació o per qualsevol altra circumstància, però mai és per decisió pròpia de dir "no podem continuar junts, ens separarem i el millor és no seguir amb la relació", com sí que es pot veure aquí, ja que l'estiu s'acaba i l'Oliver ha de tornar a casa seva. A més, l'escena final de l'Elio plorant al costat de la xemeneia perquè el troba a faltar, és una escena que no necessita paraules per poder ser sentida emocionalment, que deixa l'espectador amb la sensació d'haver d'empatitzar amb ell, ja que tothom en algun moment ha passat per una situació semblant. És un final en silenci però ple d'emocions i paraules ofegades. L'última conversa entre la parella fa entendre a qui l'escolta, que tot és passatger a la vida, el temps i les persones no són eternes i a vegades fa falta dir adeu, ja que no es pot canviar com les coses estan fetes i decidides per persones externes a nosaltres, i que com a propis amos de la nostra vida, no tenim cap poder sobre els altres. Una escena que acompanyada amb una de les grans cançons de la pel·lícula, *Visions of Gideon* (Sufjan Stevens), cançó que també acompanya la primera nit de l'Oliver i l'Elio junts; ensenya un Elio ja més madur, ha passat un temps des de l'última vegada que es van veure, es troba plorant perquè acaba de parlar amb el seu gran amor d'estiu, i aquest li acaba de dir que es casarà, una realitat molt dur d'assimilar per l'Elio. Una escena que transmet tot el dolor i patiment que l'Elio sent en recordar tot el que van ser junts, però que culmina amb un petit somriure de comprensió a la cara de l'Elio, que indica que ha entès el que la seva relació li ha ensenyat i com li ha permès trobar-se a si mateix i el seu camí per poder continuar coneixent qui realment és a la seva pròpia vida.

5.5.6 Banda sonora

La banda sonora d'aquesta pel·lícula és sense cap dubte un dels elements que ajuden al fet que la història arribi de la manera que ho fa. Sense necessitat de ser impactant ni massa complexa, la música que acompanya gairebé totes les escenes de la pel·lícula és escollida i creada a consciència perquè ajudin a reflectir cada sentiment i emoció que es volen transmetre en cada moment de la pel·lícula per tal que cada escena compti amb l'essència que ha d'arribar a l'espectador i que provoca que l'amor sigui el gran protagonista sense haver de donar extrema importància a qui forma la parella amorosa.

6. Comparació de les pel·lícules analitzades

Un cop s'han analitzat les pel·lícules una a una detalladament, han de ser comparades entre elles per tal d'extreure algun tipus d'informació que indiqui si el tracte de l'homosexualitat en el cinema ha evolucionat i, si ho ha fet, com ha estat aquesta evolució.

6.1. Els personatges

En relació amb el desenvolupament dels personatges a cada pel·lícula, la seva personalitat i la visió que tenen de la vida, l'evolució és total entre el primer film de 1919 i l'últim analitzat, que és del 2017.

A *A diferència dels altres*, els personatges són plans, no se'ls pot identificar de manera senzilla i tampoc se'ls pot atribuir una gran profunditat en la seva manera de ser.

Estan bastant emmarcats en l'estereotip de l'home homosexual i es dona molta importància al fet que els dos personatges principals pertanyin a aquest col·lectiu¹ (es coneixen els dos personatges i la seva gestualitat és molt semblant a la d'una dona), ja que l'època en la qual es trobaven necessitava que es pogués educar una societat que oprimia aquesta part de la població, sent sobretot les persones amb poder socioeconòmic les que reprimien aquest comportament com ells definien que era ser homosexual² (Körner rep l'amenaça del xantatgista demanant diners a canvi, demostrant el poder dels diners i de tenir contactes importants, i aconseguir imposar por a l'home homosexual).

En canvi, a *La calúmnia* es nota una gran diferència respecte a l'anterior pel que fa a l'estereotip del seu personatge principal, i és que aquesta pel·lícula fa un gran pas endavant, presentant una situació una mica més real i propera, i no pas una situació tan específica com és la de *A diferència dels altres* en què els personatges tenen un rol marcat en la societat i estan coaccionats per les famílies. Però sí que hi ha una gran diferència de comportament i personalitat entre les dues dones protagonistes, cosa que es mantindrà la resta de pel·lícules esmentades, per tal de justificar les reaccions d'una i de l'altra³ (En veure marxar totes les noies de l'escola, Martha reacciona de manera desesperada i mostrant-se nerviosa davant els pares i el desconeixement de la causa, en canvi, la Karen, tot i estar desconcertada, manté la calma i tracta de no deixar-se portar per les seves emocions). Un altre cop, les persones que s'oposen a la possible relació d'aquestes noies és el mateix grup social que a la pel·lícula anterior, gent amb poder dins del poble en el qual viuen (Els pares de les nenes que estudien a l'escola són qui comencen a expandir el rumor i donar l'esquena, són persones amb poder econòmic, com l'àvia de l'alumna Mary Tilford, la Sra. Tilford).

¹Escena minut 6 (A diferència dels altres)

²Escena minut 16 (A diferència dels altres)

³Escena minut 45 (La Calumnia)

Brokeback mountain representa un contrast total respecte els dos films anteriors, estrenada en un segle diferent, fent notar aquesta evolució en la mentalitat de la societat. Això sí, es manté la distinció de comportament entre els dos homes protagonistes, però amb una justificació de la manera de ser dels dos facilitada per l'explicació del passat viscut per part dels dos⁴ (Ennis del Mar explica l'experiència traumàtica de la seva infància i justifica que el va influenciar en la seva manera de veure la vida i la seva sexualitat sense fer-ho explícitament). En aquest cas, el creixement personal dels personatges és molt més ampli i profund, donant lloc a una recapitulació de la concepció d'homosexualitat, mostrant aquest tema de manera totalment autèntica, representant una realitat més ordinària que fins aquest moment no s'havia utilitzat gaire. A partir d'aquesta pel·lícula, es redefineix quina és la reacció de les persones en contra de la relació homosexual, sent aquells més propers a la parella d'homes qui els donen l'esquena, afectant de manera directa els sentiments dels dos⁵ (Tal com es veu a l'escena del judici pel divorci entre l'Ennis del Mar amb la seva dona, qui li recrimina el fet de ser homosexual i a més, enganyar-la).

Carol inclou les diferències de personalitat dels personatges dins l'edat de les cadascuna de les dues dones, en la distinció de l'experiència que té una d'elles a la vida i el llarg recorregut que té l'altra per davant, ja que una és una dona adulta que ha format una família i l'altra és encara molt jove. Jugar d'aquesta manera amb la personalitat de totes dues permet la justificació de per què una té uns problemes amb la seva família i perquè l'altra encara no ha descobert qui és, d'aquesta manera faciliten que es determini la manera de ser de cadascuna gràcies a la diferència d'edat⁶ (Carol escriu una carta per la Therese on justifica el perquè no poden seguir juntes en aquell moment, esmentant les diferències entre la vida d'una i la de l'altra). Aquest film és capaç de complementar personatges que s'oposen a la relació de les dues dones amb algun personatge que les ajuda a aconseguir estar juntes, ja que s'identifica amb elles, com per exemple l'Abby.

⁴Escena 1h i 11 minuts (*Brokeback Mountain*)

⁵Escena 1h i 19 minuts (*Brokeback Mountain*)

⁶Escena 1h i 24 minuts (*Carol*)

I per últim trobem *Call me by your name*, aquest film és on culmina la demostració que s'ha avançat en la representació i tracte dels personatges a mesura que passa el temps. També es juga amb la diferència d'edat entre els personatges, però no de manera tan exagerada com a *Carol*, ja que la situació aquí dels dos joves no és per res dramàtica com sí que ho és en l'anterior. El creixement dels personatges i la seva relació es genera de manera molt més ràpida i còmoda, deixant notar la gran química que les persones poden tenir independentment de qui siguin. A més, en aquesta pel·lícula ningú s'oposa a la seva relació⁷ (Conversació entre pare i fill, el primer li demostra el seu suport al fill en relació amb allò que sent per l'altre jove), és més, l'única cosa que impedeix que acabin junts és els diferents camins que han d'emprendre un cop s'acaba l'estiu, apropant una vegada més aquesta història a la vida real i a les relacions heterosexuales.

6.2 El tracte de l'homosexualitat

En relació amb aquest tema, l'evolució és molt notòria, ja no només respecte a la visibilitat que es dona a la situació, sinó que la representació del que és el procés de coneixença entre dues persones i el desenvolupament de la relació amorosa s'adeqüen i respecten també l'evolució dels valors de la societat a mesura que s'ha anat avançant en el temps, demostrant que la societat influeix directament a la visió que es té de certs aspectes com ara l'homosexualitat.

A diferència dels altres és una pel·lícula on es nota de manera evident que no podien tractar el tema de manera explícita i que havien de saber gestionar què mostraven i què no perquè no els censuressin i a més, poguessin ensenyar de manera adequada a la població. Aquí hi entra el joc entre malaltia i homosexualitat, els pares no acceptant els seus fills i doctors tractant que la societat entengués què era ser homosexual, fins i tot els professors evitaven qualsevol contacte o relació massa propera entre joves⁸ (Hi ha un *flashback* i es veu un professor imposant als dos adolescents, un és en Körner, que no estiguin tan a prop). Per tant, és un film que quasi no deixa que es pugui conèixer gaire sobre aquest tema, tot i que en aquella època va ser molt revolucionària, ja que mostra molta informació que en aquell cas va ser molt valuosa per les persones que es trobaven en situacions semblants.

⁷Escena 1h i 58 minuts (*Call me by your name*)

⁸Escena minut 24 (*A diferència dels altres*)

A *La calúmnia* hi ha una certa evolució respecte a la societat en la qual es trobaven mostrada de manera directa, tot i estar emmarcada dins del Codi *Hays* i l'aparent prosperitat i felicitat de la societat estatunidenca dels anys seixanta. Però un fet molt rellevant d'aquest film és com van saber introduir dins de l'únic personatge homosexual el reflex de persones que tampoc s'acceptaven per ser com eren i la influència que l'entorn tenia en relació amb l'orientació sexual de les persones i la seva reacció envers aquesta⁹ (La Martha confessa com se sent i què pensa sobre la seva sexualitat, culpant-se a si mateixa d'haver causat mal a la resta).

A *Brokeback mountain* el procés de desenvolupament de la relació i de conèixer l'altra persona és molt més lent, provocant que l'espectador senti que és més autèntic i reflecteix una situació més propera a la realitat, sense haver de dividir entre orientacions sexuals ni haver de diferenciar la manera com són unes relacions o unes altres. Únicament mostren com era el fet d'haver d'enfrontar-se a les conseqüències que la societat creia adients un cop es feia pública la situació¹⁰ (L'amo de les ovelles els fa fora del treball un cop s'assabenta de la situació que hi havia entre els dos homes). El gran fet que mostra l'evolució de l'homosexualitat en el cinema és l'aparició de relacions sexuals entre dues persones del mateix sexe a la gran pantalla, sense eliminar ni censurar cossos nus, cosa que en cap de les dues pel·lícules anteriors s'havia detectat.

⁹Escena 1h i 30 minuts (La Calúmnia)

¹⁰Escena minut 34 (Brokeback Mountain)

Carol és un film que marca un abans i un després en l'homosexualitat representada al cinema, en concret, com es dona visibilitat de l'homosexualitat femenina i es deixa de tractar com una simple satisfacció per a l'home heterosexual. La relació amorosa entre les dues dones és profunda i íntima com qualsevol altra parella, assegurant que no hi ha d'haver distinció entre orientacions sexuals. És un film que exemplifica de manera molt correcta a què havien d'enfrontar-se les persones en aquella època, la d'ambientació de la pel·lícula envers les discrepàncies de les famílies i la recerca de l'acceptació per pertànyer a una societat que no tolera aquestes relacions¹¹ (Les dues descobreixen el detectiu que les ha seguit en el seu viatge per aconseguir una prova que justifiqui el per què Carol ha de perdre la custòdia de la seva filla pel fet de ser homosexual). També cal destacar la introducció de les relacions íntimes femenines, sent la pel·lícula més explícita fins ara, mostrant quasi totalment cossos nus femenins.

I per acabar de comparar aquest aspecte, trobem que *Call me by your name* és certament diferent de les altres pel fet que no és una pel·lícula que doni importància a la relació homosexual, sinó que busca mostrar l'autoconeixement d'un mateix a la vegada que es tracta d'esbrinar com funciona una relació amorosa. Per tant, destaca sobretot el gran reconeixement que dona al pas del temps i a l'haver de viure el present, sense importar ni preocupar-se com és cadascú ni què és el que vol, ressaltant sobretot la creació de la tensió amorosa entre els dos personatges i com s'han de deixar portar per la situació sense que el fet de ser homosexuals els persegueixi. I tal com s'indica en l'anàlisi detallada de la pel·lícula, hi ha encara més evolució i apropament a la realitat amb relació a la sexualitat a la gran pantalla.

¹¹Escena 1h i 16 minuts (Carol)

6.3 Escenes i filmació

Clarament, l'evolució de les tecnologies ha afavorit al fet que aquesta es potenciï molt més en el cinema, ja que els primers anys no hi havia quasi material que permetés captar la realitat d'una manera precisa, però actualment això ho pot fer qualsevol. Per tant, la manera en què els nous invents, tecnologies i formes de comunicar han influït en la societat al llarg del temps des dels primers anys del cinema, ha provocat que de manera òbvia les diferències, contrast i comparació entre una pel·lícula del 1919 i una del 2017 siguin molt notòries i no es pugui fer una comparació del tot objectiva perquè ha passat un segle entre una i l'altra. Temps en el qual s'han consolidat noves maneres de fer cinema, s'ha permès la captació de la realitat i emocions de manera molt autèntica i s'ha produït una revolució en la manera d'enregistrar les escenes amb nous plans, angulacions i enquadraments, millorant la qualitat audiovisual i sobretot comunicativa de les pel·lícules. I a més, el gran fet, el que més ha impactat en aquest àmbit ha estat la introducció de la captació de la realitat a color, tal com es veu, no en blanc i negre, fet que produïa que es perdés gran part del missatge i significat que es volia transmetre, des del vestuari dels personatges fins al context on s'enregistrava la producció. Tot això provoca que sobretot en els tres films estrenats en el segle XXI tinguin una varietat de plans, angles i composició que les altres no tenen, facilitant que la transmissió i el tracte del missatge principal que en aquest cas és l'homosexualitat arribi a l'espectador d'una manera més potent que en les dues més antigues, ja que la sensibilitat i precisió amb les quals elaboren projectes audiovisuals avui dia no es podien aconseguir amb un cinema en blanc i negre, i fins i tot, mut. Resumint, les tres últimes pel·lícules tenen un tracte tècnic que permet que la representació de la història i la percepció del missatge sobre l'homosexualitat sigui molt més clar, natural i autèntic que no pas en les dues pel·lícules de principis i mitjans del segle XX.

6.4 El diàleg

El diàleg en totes les pel·lícules juga un paper molt important en la transmissió de la història, menys en la primera pel·lícula que en ser muda per la seva antiguitat no es pot comunicar de la mateixa manera. Però de manera general en tots els films és essencial la manera en com es comuniquen sobretot entre els dos protagonistes, utilitzen paraules i frases que donen sentit a la relació i connexió que tenen. No necessiten ser literals amb la comunicació verbal perquè entre els personatges s'entengui quina és la seva connexió ni hagin de donar explicacions massa complexes perquè s'entengui. Per tant, el diàleg en aquests quatre casos, excloent *A diferència dels altres*, és un element que és molt similar en termes d'importància i tracte de la història en cadascuna de les pel·lícules. És clar que cal dir que en aquelles últimes pel·lícules, on la censura no forma

part, poden ser molt més expressius i explícits amb el tema de l'homosexualitat i l'amor, però el joc de paraules, les metàfores, l'elisió de certes expressions, però la redundància d'altres per emfatitzar aspectes i una llarga llista que es podria destacar que es troben en els quatre films, són el que fan que la tensió amorosa, l'enteniment per part de l'espectador i la divulgació de temes importants funcionin en cadascuna pel·lícules, provocant que sense aquest diàleg tan particular que tenen totes elles, el missatge de les diferents històries no podria arribar de la manera tan potent i directa com ho fan.

6.5 El desenllaç

El desenllaç de les pel·lícules sempre és tema de controvèrsia entre els espectadors i més encara quan aquest és tràgic o tan inesperat que provoca la insatisfacció de la majoria. Però com s'ha esmentat en cadascuna de les anàlisis fetes anteriorment, hi ha bastant igualtat i semblança en la majoria de finals que han estat donats a aquestes pel·lícules.

Només en una de les cinc pel·lícules el final és relativament positiu i en una de les altres quatre restants un dels personatges principals no mor, per la qual cosa, això indica que en les pel·lícules amb tracte homosexual antigament solia haver-hi una gran generalització del desenllaç dels seus protagonistes i que en la seva gran majoria sempre han de ser tràgics i dramàtics.

*A diferència dels altres*¹², *La calúmnia*¹³ i *Brokeback mountain*¹⁴ tenen en comú que en el seu final mor un dels dos protagonistes que formen part de la parella homosexual, reflectint el pensament generalitzat de la societat que hi havia en relació amb com havien d'acabar les persones homosexuals. Als dos primers films la causa de mort del personatge és un suïcidi, indicatiu del fet que els homosexuals que eren oprimits i reprimits per la gent del seu voltant i que els afectava el que la societat digués sobre ells, optaven per fer cessar la seva vida i deixar de fer mal als altres pel simple fet que consideraven que els feien patir per la seva manera de ser. En canvi, a *Brokeback mountain* el final és el contrari, el personatge que mor estava d'alguna manera conforme amb com era, però són persones que viuen amb el pensament negatiu de la societat els que el maten perquè consideraven que tot homosexual havia de tenir aquest destí i no mereixia viure al mateix lloc que la població que denominaven normal.

¹² Mort a *A Diferència dels altres*: minut 47

¹³ Mort a *La Calúmnia*: 1 h 44 minuts

¹⁴ Mort a *Brokeback Mountain*: 1 h 53 minuts

Call me by your name també té un final que no és gaire positiu, però l'espectador en veure aquest desenllaç entén que l'evolució de la societat està transmesa de manera real en aquesta pel·lícula, ja que és un final com el d'altres de parelles heterosexuales que han de posar fi a la seva relació per una circumstància concreta que no els permet poder seguir junts. Per tant, és en aquesta pel·lícula on de veritat s'arriba a conèixer quin ha estat el punt d'evolució perquè tot i que a *Carol* el final sigui bonic i feliç, on de veritat es veu que la societat ha canviat i això s'ha transmès al cinema és en aquell final que és tràgic, però no és necessari que un dels personatges mori, sinó que és un reflex de la situació ordinària que moltes de les relacions amoroses pateixen, la separació per la incompatibilitat entre les dues persones que conformen la parella per seguir amb la relació.

7. Conclusions

Després d'un llarg període de treball analitzant i comparant les diferents pel·lícules entre elles, el seu contingut, missatge i la representació que fan sobre l'homosexualitat, s'ha pogut arribar a diverses conclusions en relació amb l'evolució evidenciada en el cinema i els factors que han afavorit l'augment de la seva influència.

Durant la recerca s'ha pogut conèixer aquella informació bàsica que permet saber més sobre l'homosexualitat i el seu paper en la concepció de la societat. Això ha servit per després interpretar què volen transmetre i quin enfocament han escollit a les diferents pel·lícules i l'època històrica en què van estar fetes, per tal de poder ser conscients de la situació en què cadascuna va ser realitzada i la gran influència que això ha pogut tenir en el seu desenvolupament.

El context històric, per tant, ha estat un dels principals factors que ha pogut perjudicar l'evolució en l'acceptació de l'homosexualitat al llarg del temps i que ha afectat en la seva representació al món audiovisual. En aquest treball, s'han analitzat 5 pel·lícules que han estat rodades i ambientades en punts diferents dels segles XX i XXI, de manera que des del film més antic al més recent, el canvi és estratosfèric. Canvi provocat pel fet que a principis del segle XX la concepció de la societat sobre l'homosexualitat i el context de guerra van afavorir l'aparició de la censura al cinema i el maltractament que rebia la representació d'aquest tema tan important en un mitjà de masses influent com és el cinema. Mentre que l'última pel·lícula, ambientada a finals del segle XXI, però realitzada el 2017, ha permès que el tracte sobre l'homosexualitat representat a la pantalla sigui totalment diferent del primer film, apropant-lo molt més a la realitat que es vivia en l'època i com es viu actualment. Es pot dir que l'evolució prèvia de la societat comporta una posterior en el cinema.

L'avenç de la tecnologia ha estat un gran factor que ha permès que no només el tractament de l'homosexualitat hagi pogut evolucionar a millor, sinó que també la representació de la història, transmissió del missatge i configuració dels personatges i la seva relació hagin pogut ser desenvolupats de manera molt més precisa i pròxima a la realitat que el que en un principi el cinema en escala de grisos i mut permetia. Així, el cinema ha presenciat com en tots els seus sentits més tècnics ha pogut dur a terme films que han influït en el tractament de temes que generen controvèrsia i que en un passat era molt més difícil poder representar-los de la manera més explícita dins les permissivitats que les limitacions imposades els permetien.

A més, s'ha pogut comprovar que paral·lelament a la influència que exercia el context històric en el tracte, la concepció de l'homosexualitat que concebia la societat a cada època diferent, i el procés de normalització i acceptació que s'ha produït, han estat també altres factors que han afavorit a potenciar la seva evolució en la representació cinematogràfica.

Per finalitzar, tot i que aquesta evolució s'ha produït de manera irregular i desigual als diferents territoris del planeta, es pot concloure definitivament que l'homosexualitat ha experimentat una gran evolució al llarg del darrer segle, i en l'inici de l'actual, en relació amb la manera de ser tractada dins un món tan complex i estricte com és el cinema, ja que ha estat difícil, i continua resultant així, poder aconseguir que tothom estigui d'acord per respectar i acceptar veure-la aparèixer en la cultura audiovisual amb tanta autoritat.

8. Referències bibliogràfiques

Consultat el Juliol de 2022:

- Alfageme, A. (2019, març 20). *Morir por ser gay: el mapamundi de la homofobia*. Ediciones EL PAÍS S.L. https://elpais.com/sociedad/2019/03/19/actualidad/1553026147_774690.html
- Colell, E. (2022, maig 17). *Las agresiones físicas contra el colectivo LGTBI se disparan un 70% en 2022*. El Periódico. <https://www.elperiodico.com/es/sociedad/20220517/agresiones-fisicas-colectivo-lgtbi-disparan-13652985>
- Díacute, T. (2020, juliol 17). «Welcome to Chechnya», el documental sobre el genocidio gay ocurrido en Chechenia. Valencia Plaza. <https://valenciaplaza.com/welcome-to-chechnya-el-documental-sobre-el-genocidio-gay-ocurrido-en-chechenia>
- Edición, P., & Autora, K. (s. f.). *NUESTRAS IDENTIDADES BAJO ARRESTO*. Ilga.org. Recuperat el 5 de desembre de 2022, de https://ilga.org/downloads/Nuestras_Identidades_Bajo_Arresto_2021.pdf
- ¿Era Julio César homosexual? - Los porqués de la historia. (2020, desembre 9). Los porqués de la historia. <https://porquesdelahistoria.com/julio-cesar-homosexual/>
- La evolución de la homosexualidad en el cine. (2019, juliol 1). *El Mostrador*. <https://www.elmostrador.cl/braga/2019/07/01/la-evolucion-de-la-homosexualidad-en-el-cine/>
- Las “terapias de conversión” pueden equivaler a formas de tortura y deberían prohibirse, afirma experto de Naciones Unidas. (s. f.). OHCHR. Recuperat el 5 de desembre de 2022, de <https://www.ohchr.org/es/stories/2020/07/conversion-therapy-can-amount-torture-and-should-be-banned-says-un-expert>
- Mapas - legislación sobre orientación sexual. (2017, setembre 27). ILGA. <https://ilga.org/es/mapas-legislacion-sobre-orientacion-sexual>
- Martínez, J. M., Homosexualidad, L., Su, E., & Histórico, C. (s. f.). Worldangelicals.org. Recuperat el 5 de desembre de 2022, de http://worldangelicals.org/resources/rfiles/res3_493_link_1343763762.pdf
- McBride, D. (2019, setembre 27). *Cronología de la historia LGBT. Focus LGBT+ Magazine*. <https://focuslgbt.com/es/blog/cronolog%C3%ADa-de-la-historia-lgbt/>
- Nicolás, J. (2022, juliol 1). *Cuelga la bandera LGTBI en el Orgullo, pero solo si apoyas al colectivo*. Ediciones EL PAÍS S.L. <https://elpais.com/opinion/2022-07-01/cuelga-la-bandera-lgtbi-en-el-orgullo-pero-solo-si-apoyas-al-colectivo.html>
- Pulido, J. D. B. (2018, juliol 9). *¿Por qué nos incomodan los deportistas LGBTI?* Señal Colombia. <https://www.senalcolombia.tv/deportes/por-que-nos-incomodan-los-deportistas-lgtbi>

- Romano, Á. G. (2020, desembre 2). *La homosexualidad en el cine norteamericano*. El Espectador Imaginario. <http://www.elespectadorimaginario.com/la-homosexualidad-en-el-cine-norteamericano/>
- SEO-EFE. (2017, juliol 19). *Ser homosexual es delito en 72 países y en 8 se castiga con pena de muerte*. EFE Noticias. <https://www.efe.com/efe/espana/sociedad/ser-homosexual-es-delito-en-72-paises-y-8-se-castiga-con-pena-de-muerte/10004-3300997>
- Ulises, E. (2021, juliol 20). *Los amoríos bisexuales del poderoso Julio César*. Homosensual. <https://www.homosensual.com/cultura/historia/los-amorios-bisexuales-del-poderoso-julio-cesar/>
- Visibilidad y Normalización del Colectivo LGTBI en el Cine*. (2019, novembre 28). Colectivo GALACTYCO. <https://www.colectivogalactyco.org/visibilidad-y-normalizacion-del-colectivo-lgtbi-en-el-cine/>
- Wikipedia contributors. (s. f.). *Anexo:Cronología de la historia LGBT*. Wikipedia, The Free Encyclopedia. <https://es.wikipedia.org/w/index.php?title=Anexo:Cronolog%C3%ADa de la historia LGBT&oldid=147707369>
- (S. f.-a). Redalyc.org. Recuperat el 5 de desembre de 2022, de <https://www.redalyc.org/pdf/1153/115343227017.pdf>
- (S. f.-b). Idus.us.es. Recuperat el 5 de desembre de 2022, de <https://idus.us.es/bitstream/handle/11441/133395/EI%20colectivo%20LGTBI%20en%20el%20deporte%20-%20J.%20Piedra%20de%20la%20Cuadra.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- (S. f.-c). Idus.us.es. Recuperat el 5 de desembre de 2022, de https://idus.us.es/bitstream/handle/11441/60542/CARPINTERO_Sim%F3n_Alejandro.pdf?sequence=1

Consultat l'agost de 2022:

- Acosta, A. (2016, febrer 8). *Carol*, de Todd Haynes. miradasdecine. <https://miradasdecine.es/2016/02/carol-de-todd-haynes.html>
- Antezana, S. G., & Marlene, L. (2007). HOMOSEXUALIDAD, FAMILIA Y APOYO SOCIAL. *Gaceta médica boliviana*, 30(1), 30-35. http://www.scielo.org.bo/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1012-29662007000100006
- Bea. (2020, juny 13). *La fotografía de «Call me by your name» - Hello! Creatividad*. Hello! Creatividad. <https://hellocreatividad.com/la-fotografia-de-call-me-by-your-name/>
- Brajer, J. (2022, juny 19). *Brokeback Mountain: Looking back at the groundbreaking LGBTQ+ movie*. MovieWeb. <https://movieweb.com/brokeback-mountain-groundbreaking-lgbtq-movie/>

- Buss, M. (2020, juny 28). La primera pel·lícula LGBTQ+ en la història del cinema. *Cinema Saturno*. <https://cinemasaturno.com/cinefilos/la-primera-pelicula-lgbt/>
- Crespo, I. (2016, febrer 5). «Carol» y los secretos de su vestuario. *Cinemanía*. <https://www.20minutos.es/cinemanía/blog/la-dolce-vita/carol-los-secretos-de-su-vestuario-49863/>
- del Corral, D. (2020, abril 30). *Carol (2015), de Todd Haynes. Análisis*. Revista Mutaciones. <https://revistamutaciones.com/carol-pelicula-todd-haynes/>
- Di Mattia, J., Lomax, T., Ross, M. F. &, McEntee, J., Carrasco, S., McKibbin, A., Ozturk, S., Northrop, A., Vagenas, M. G., Korbecka, M., Gemünden, S. S. &, Paz, V., Carr, J., Young, H., Delshad, S., Osha, S., O'Donoghue, D., Agius, J., Dixon, W. W., ... Melville, D. (2018, març 21). *Some thoughts on the erotic aesthetic in Luca Guadagnino's 'Desire Trilogy' – Senses of Cinema*. Sensesofcinema.com. <https://www.sensesofcinema.com/2018/feature-articles/luca-guadagninos-desire-trilogy/>
- Diferente a los Demás (Anders als die Andern, 1919) de Richard Oswald: la primera pel·lícula pro-homosexual de la història en lluita contra el Article 175*. (2021, juny 28). El Testamento del Dr. Caligari. <https://eltestamentodeldoctorcaligari.com/2021/06/28/diferente-a-los-demas-anders-als-die-andern-1919-de-richard-oswald-la-primera-pelicula-pro-homosexual-de-la-historia-en-lucha-contra-el-articulo-175/>
- Fariña, J. (s. f.). *LA CALUMNIA (1961). El amor de Shirley MacLaine y Audrey Hepburn*. Lasmejorespeliculasdelahistoriadeltcine.com. Recuperat el 5 de desembre de 2022, <https://www.lasmejorespeliculasdelahistoriadeltcine.com/2014/02/la-calumnia-1961.html>
- Film review: Todd Haynes directs «Carol». (2016, febrer 4). *Far Out Magazine*. <https://faroutmagazine.co.uk/film-review-todd-haynes-directs-carol/>
- Kaprièlan, N. (2018, abril 5). *Vogue meets Call Me by Your Name director Luca Guadagnino*. Vogue France. <https://www.vogue.fr/vogue-hommes/culture/story/vogue-meets-call-me-by-your-name-director-luca-guadagnino/1742>
- Lane, A. (2017, novembre 24). "Call me by your name": An erotic triumph. *New Yorker (New York, N.Y.: 1925)*. <https://www.newyorker.com/magazine/2017/12/04/call-me-by-your-name-an-erotic-triumph>
- Mumford, G. (2017, desembre 22). Luca Guadagnino on Call Me By Your Name: 'It's a step inside my teenage dreams'. *The guardian*. <https://www.theguardian.com/film/2017/dec/22/luca-guadagnino-call-me-by-your-name-step-inside-teenage-dreams>
- Ngbello, D. (2016, març 2). *Carol (2015)*. sin sentido. <https://ngbello.wordpress.com/2016/03/02/carol-2015/>
- O'Malley, S. (s. f.). *Carol movie review & film summary (2015) | Roger Ebert*. Recuperat el 5 de desembre de 2022, de <https://www.rogerebert.com/reviews/carol-2015>

Sur, D. (2021, juny 14). A poetic saga of desire and denial: The impact of 'Brokeback Mountain' on modern cinema. *Far Out Magazine*.
<https://faroutmagazine.co.uk/brokeback-mountain-impact-on-modern-cinema/>

Van Belle, J. (s. f.). CLCWeb: Comparative Literature and Culture CLCWeb: Comparative Literature and Culture. *CLCWeb Comparative Literature and Culture*. <https://doi.org/10.7771/1481-4374.2457>>

(S. f.-a). Espinof.com. Recuperat el 5 de desembre de 2022, de
<https://www.espinof.com/criticas/brokeback-mountain-el-exilio-emocional>

(S. f.-b). Espinof.com. Recuperat el 5 de desembre de 2022, de
<https://www.espinof.com/criticas/brokeback-mountain-puro-intenso-y-triste-amor>

Consultat el Setembre de 2022:

anónimo. (2021, setembre 29). *La infeliz vida oculta de las estrellas gays y lesbianas en el Hollywood de Oro, entre chantajes y matrimonios arreglados*. infobae.
<https://www.infobae.com/historias/2021/09/29/la-infeliz-vida-oculta-de-las-estrellas-gays-y-lesbianas-en-el-hollywood-de-oro-entre-chantajes-y-matrimonios-arreglados/>

Griffiths, E. B. (2020, maig 4). *The real-life story of Rock Hudson and Henry Willson - the true history behind Netflix's Hollywood*. Radio Times.
<https://www.radiotimes.com/tv/drama/hollywood-netflix-true-story-rock-hudson/>

Kelly, L. (2020, setembre 21). *The tragic real-life story of Rock Hudson*. Grunge.
<https://www.grunge.com/249960/the-tragic-real-life-story-of-rock-hudson/>

Miller, J. (2020, maig 1). *Netflix's Hollywood: Rock Hudson's real-life relationship with agent Henry Willson*. Vanity Fair.
<https://www.vanityfair.com/hollywood/2020/05/netflix-hollywood-rock-hudson-agent-henry-willson>

Puckett-Pope, L. (2020, mayo 1). *Hollywood reimagines rock Hudson—to understand why, you need to know his story*. Harper's BAZAAR.
<https://www.harpersbazaar.com/culture/film-tv/a32340763/who-was-rock-hudson-netflix-hollywood/>

Rock Hudson. (2014, abril 2). Biography. <https://www.biography.com/actor/rock-hudson>

8.1. Pel·lícules

A Diferència dels altres (1919) dirigida per Richard Oswald:

<https://archive.org/details/silent-anders-als-die-andern-aka-different-from-the-others>

La Calumnia (1962) dirigida per William Wyler: <https://archive.org/details/childrens-hour-the-1961-audrey-hepburn-shirley-mac-laine-james-garner-william-wyler-drama-romance>

Brokeback Mountain (2005) dirigida per Ang Lee:

https://www.netflix.com/watch/70023965?trackId=255824129&tctx=0%2C0%2CNAPA%40%40%7Ce78ef3f5-76b2-4064-af7e-3ccb87899fc0-364001183_titles%2F1%2F%2Fbroke%2F0%2F0%2CNAPA%40%40%7Ce78ef3f5-76b2-4064-af7e-3ccb87899fc0-364001183_titles%2F1%2F%2Fbroke%2F0%2F0%2Cunknown%2C%2Ce78ef3f5-76b2-4064-af7e-3ccb87899fc0-364001183%7C1%2C%2C

Carol (2015) dirigida per Todd Haynes:

<https://play.hbomax.com/player/urn:hbo:feature:GYERzwSGwaqRrAEAAAAE?exitPageUrn=urn:hbo:page:GYERzwSGwaqRrAEAAAAE:type:feature>

Call me by your name (2017) dirigida per Luca Guadagnino:

https://www.netflix.com/watch/80169498?trackId=14170286&tctx=2%2C3%2Ce78ef3f5-76b2-4064-af7e-3ccb87899fc0-363915190%2CNES_9C3A4D62E6D8E59F59E052E725646D-994911DC4F528C-9F5C4F3032_p_1670253536406%2CNES_9C3A4D62E6D8E59F59E052E725646D_p_1670253534493%2C%2C%2C

